V A T R A

FOAIE ROMÂNEASCĂ DE OPINIE ŞI INFORMAŢIE

Apr.-Iunie 1980 XXX,2 7800 FREIBURG-Germania

Nr.154 Erbprinzenstr.17 A

CE FEL DE DEMOCRAŢIE ?

Am citit cu uimire "dezavuarea" articolului nostru "Să vedem!" din "Vatra", publicată de "Bire". Regretăm obligaţia de a replica rezolut colegilor din C.N.R., secţia franceză. Ce cuprinde articolul încriminat? In primul rând renunţarea, tocmai din exces de scrupul şi până la noi ordine în urma unor ştiri, la o analiză riguroasă a mesajului regal de Anul Nou; în al doilea rând explicaţia de ce am numit Ex-Rege şi nu Rege pe Mihai I; în al treilea rând prevenirea că "Românii nu sunt un popor de iloţi" ca să se plece în genunchi la primul ţignal fluerat de sus; în al patrulea rând luarea în considerare în spirit afirmativ a eventualei colaborări dintre Consiliul Naţional Român şi Mihai I; în al cincilea rând atragerea atenţiei oamenilor politici din Exil la stabilirea condiţiilor de colaborare, ţinând seamă de prudenţa impusă de trecut (la acest punct, dacă am urmări negreşit o polemică, ar fi mai multe de spus); şi, la urmă, alternativa dacă Mihai I vrea şi poate să îndeplinească condiţiile unei colaborări corecte cu Exilul, şi, dacă nu poate, să lase în pace pentru totdeauna Poporul Român. Toate acestea au fost scrise în cuvinte gândite pe măsura temei de nivel înalt. Mai toţi cititorii au recunoscut articolului -unii critici, ca prea tolerant-, un caracter pozitiv. Atunci, de unde rezultă injurii la adresa lui Mihai I? Când Adevărul e considerat injurie, se desvălue o gravă criză de spirit civic. Şi când Curtenii denunţă Adevărul ca injurios pentru Rege, atunci este reactualizată apostrofa, ne pare a lui Vlahuţă: "Minciuna stă cu Regele la masă". Regele, dacă e înţelept, goneşte dela masa sa acest conviv compromiţător şi plin de primejdii.

Astfel secţia franceză a C.N.R.-ului nu a făcut cu această dezavuare un serviciu nimănui: nici sie însăşi, nici Consiliului Naţional Român în ansamblu şi nici Regelui. Membrii secţiei franceze au uitat recomandaţia lui Talleyrand: "mai ales nu prea mult zel, Domnilor!". Ei au făcut exces de zel cu publicarea unei "dezavuări", mai ales aşa cum a fost formulată. In ce fel "atitudinea" noastră este "incompatibilă cu interesele Ţării şi cu politica Consiliului Naţional Român"? Care sunt interesele Ţării şi politica Consiliului? Nu sunt acelea înscrise în Protocolul dela 3 Iunie 1978 şi confirmate în fruntea Statutului C.N.R.? Doar noi am fost printre primii cari am încercat, cu un mic studiu publicat în "Vatra", să definim un început de doctrină a Consiliului Naţional Român, cu o politică clară în serviciul intereselor naţionale. Mai toţi membrii C.N.R., secţiunea franceză, s'au arătat de acord fie prin scrisori, fie prin declaraţii personale. S'au modificat între timp "interesele Ţării noastre şi politica Consiliului Naţional Român" fără să ştim şi noi? Politica Consiliului Naţional Român nu o fac doar câţiva, ci, după un criteriu naţional şi democratic, toţi membrii secţiilor, deci la limită şi noi.

Ar mai reieşi din excesul de zel al Secţiei franceze o hiper-sensibilitate şi deci o inaptitudine a Regelui de a suporta controversele, inerente Democraţiei într'o monarhie constituţională. Să fie aşa? Excesul de zel nu-i face bine bunului nume al Regelui, repunându-l în discuţie, în opinia românească şi chiar internaţională. Cum vedem încă odată, "dezavuarea" este nefundată, inoportună şi antidemocratică. Căci ce fel de democraţie propagă Secţia franceză? Bunul ei drept este să nu-i placă articolul nostru din "Vatra". După cum bunul nostru drept este să spunem ce gândim şi ce credem. Dar aşa, cu motivări prefăcute de "Lèse-Naţiune", "Lèse-C.N.R." şi "Lèse-Majestate", parcă ne-am întoarce la timpurile lui Carol II din preajma Dictaturii Regale. In "Democraţia" lui Carol II, comisarii, când vroiau să facă şicane cuiva, strigau încruntaţi: "L-ai insultat pe Majestatea Sa Regele!". Ei bine, nu! C.N.R. nu poate propune Poporului Român perspectiva lui Carol II, chiar fără excesele sângeroase, în schimbul timpurilor lui Ceauşescu. In Statutul C.N.R. stă dreptul intangibil la libertatea de gândire, la critică şi la opoziţie, fireşte în măsura bunei credinţe şi a bune cuviinţe. Să

nu-l călcăm sub diferite pretexte,încă înainte de a intra în vigoare. C.N.R.să nu reediteze "Democraţia restrictivă a defunctului "Comitet Naţional","Democraţia cu şbilţ" a D-lui Veniamin,cum o numea "Fapta"cu aproape 25 de ani în urmă.

Astfel noi suntem consecvenţi cu ce am scris în "Să vedem!" din "Vatra". In adevăr,ştirile s'au confirmat.Regele a primit pe Reprezentanţii Partidelor Politice şi pe al Independenţilor.Analiza Mesajului de Anul Nou va rămâne deci în sertar,să sperăm pentru totdeauna.Condiţiile de colaborare cu Regele au fost înregistrate într'un nou Statut,votat de secţiile Consiliului Naţional Român. Din moment ce Statutul a fost adoptat de C.N.R.,nu mai putem numì pe Mihai I Ex-Regele ci Regele,atât timp cât va respecta condiţiile unei cooperări leale şi îşi va dovedi utilitatea pentru cauza României."Ultra-Regaliştii" să nu vadă în această rezervă un nou motiv de "Lèse-Majestate".Noi dorim fără prefăcătorie Regelui,cât mai mult succes în serviciul Ţării.

Şi acum încheiem cu o urare.Urăm Regelui să aibă tăria de a alunga căciulelile,adulările şi temenelile celor ce-l apropie.Nimic nu dăunează mai mult Coroanei şi Ţării decât abdicarea dregătorilor dela demnitate şi dela datorie,numai pentru a fi pe placul Regelui.Poate nici Carol II nu ar fi decăzut până la atâta corupţie şi până la atâtea excese,dacă întâmpina rezistenţa majorităţii factorilor politici.Dar cei mai mulţi s'au încovoiat sub rânjetul Despotului. Aşa s'a ajuns la prăbuşirea şi a lui,şi a lor,şi a Ţării.Regele să nu se teamă de adevăr,ci să aibă curajul de a-l privi în faţă,şi de a asculta,fără să se supere,păreri contrarii.El trebue să se ferească de abuzul de "Da" al sfetnicilor şi să preţuiască la rostul cuvenit "Aiasta nu se poate!" al lui Lascăr Catargiu,ca înaintaşul său,Carol I.Numai aşa un Rege justifică Monarhia şi se ridică la înălţimea unei misiuni istorice.-

M.F.Enescu

<u>RUGĂCIUNE</u> de Paul G.-Popescu(la <u>Aiud</u>)

Isuse,Doamne preacurat,
In faţa ta îngenunchiat,
In lacrimi îţi mărturisesc:
De-atâta vreme îţi greşesc,
De-atâta vreme îţi dau palme,
Te suduesc,rostind sudalme,
Deşi mi-ai dăruit iubirea,
Adeverind dumnezeirea,
Răbdând pe cruce răstignirea.
Am susţinut c'ai fost un om,
Că eşti plămadă din atom...
Mai poţi să-mi rabzi,Doamne,trufia?
Mai poţi să'nduri nemernicia?
Cum să pricep eu marea taină,
Pe Dumnezeu,în proastă haină,
Intruchipat într'un dulgher
Cu trup firav şi ochi de cer,
Când tot ce ştiu e vag,himeric,
Din vastul nesfârşit eteric?
Cum să cuprind ce-i necuprins,
Dumnezeirea,un biet ins,
Nemărginirea, -un mărginit,
Desăvârşirea, -un om sfârşit?
Sunt rupte-a sufletului-mi coarde,
Golul prăpastiei mă soarbe!
Dă-mi Doamne lacrimi,ca să plâng,
Ticăloşia să-mi înfrâng!
Dă-mi,Doamne,vrerea pocăinţii!
Şi prin lumina cunoştinţii
Aprinde-mi flacăra credinţii!
Arată-mi bunătatea ta!
Zideşte'n mine dragostea!
Fă-mă să simt a ta iubire,
Vrednic să fiu de mântuire!
Căci mort am fost şi-am înviat,
Pierdut am fost şi m'am aflat.

+ La 5 Februarie s'a stins la <u>Madrid</u>,la 94 de ani,<u>Mihail Sturza</u>.

+ In Februarie a murit la <u>Priboeni</u>(Muscel) învăţătorul <u>Gheorghe Zăpucioiu</u>, căpitan în rezervă,ultimul din seriile de fii de ţărani duşi la şcoli de Codin Rădulescu,cunoscutul folclorist din generaţia învăţătorilor cari,cu preoţii,au trezit satele,pe urmele lui Cogălniceanu,Spiru Haret şi altor luminaţi îndrumători; aceştia au pregătit România Mare,mulţi nu s'au mai întors din luptă,iar,dintre cei întorşi,numai la Muscel avem trei învăţători decoraţi cu "Mihai Viteazul": pe <u>Ion Mihalache</u> din Topoloveni,<u>Năică Schiaucu</u> din Lereşti (unchiul redactorului "Vetrei") şi <u>Ion Cotolan</u> din <u>Stoeneşti</u>,pe Valea Dâmboviţei,satul în care a poposit şi Mihai Viteazul o iarnă întreagă.

+ La 3 Martie s'a stins,la <u>Warren</u>(St.Unite),avocatul <u>Joseph Crăciun</u>,fost preşedinte al Uniunii şi Ligii Românilor din America.

+ A murit la 11 Martie părintele <u>Ernst Haik</u>,rectorul Misiunii Catolice Române din Germania,născut la <u>Iacobeni</u>,în Bucovina.In locul său a fost numit părintele dr.Florian Müller.

+ La <u>Paris</u> a murit,la 14 Aprilie,<u>Constantin Zarcada</u>,român din <u>Veria</u>(Maced.

+ Intr'un spital din <u>Freiburg</u> a decedat,Vineri 20 Iunie,Doamna <u>Maria Cigu</u>.

" DE MONARCHIA "

Am împrumutat titlul operei lui Dante în analiza unei eventuale posibilități de întoarcere a monarhiei în România.Problema monarhiei în România am mai tratat-o noi în "Fapta" acum două decenii și jumătate.Timpul și viteza Istoriei au schimbat într'atât datele încât problema se repune în alți termeni.

Monarhia a fost aproape un mileniu din èra creștină instituția dominantă în Europa,ca de altfel și în alte regiuni ale lumii.Ea a asigurat într'un lung șir de secole stabilitatea și progresul,mai ales în Europa occidentală.Monarhia ereditară a realizat unitatea și splendoarea Franței,a Spaniei,a Marei Britanii și abia mult mai târziu a Germaniei și a Italiei și a făcut din Țarii Romanovi "strângători de pământuri rusești".După cum și invers,dispariția monarhiei ereditare,după Jageloni,a dus la destrămarea Poloniei.

Monarhia ereditară implică o dinastie.Dinastia asigură prin succesiunea la tron,în ordine de primogenitură,continuitatea monarhiei.Principiul capețian "Regele a murit,trăiască Regele!" automatizează succesiunea și evită șocul la transmiterea Coroanei.Monarhia ereditară elimină luptele,de cele mai deseori crâncene,pentru supremație în vârful piramidei sociale.

Un model de dinastie în Europa este aceea care a domnit 800 de ani,cu diferite ramuri: Capețieni direcți,Valois,Burboni,și a făcut din Franța,până la 1789,monarhia prin antonomasie.Sloganul de gen maurassian,"cei 40 de Regi cari au făcut Franța",exprimă o realitate.

In Principatele Munteniei și Moldovei nu a existat o familie atât de compactă încât să constitue o dinastie cu viziunea coerentă și constantă a unificării și a eredității monarhice.Nici Basarabii și nici Mușatinii nu au avut forța de a instituționaliza continuitatea unei dinastii.Momentul unificator al lui Mihai Viteazul nu se datorează unei concepții de integrare,ci unei cazualități,de ordin militar,determinată de un Căpitan excepțional.Dealtfel nici c condițiile istorice derivate din expansiunea Imperiului Otoman nu favorizau unitatea națională și monarhia ereditară în spațiul dunărean.Abia în secolul XIX,cu triumful Principiului Naționalităților,au devenit posibile Unirea Principatelor Române într'un Stat național și instaurarea monarhiei ereditare cu transplantarea unei dinastii străine în 1866.Cei doi Hohenzollerni dela Sigmaringen,Carol I și Ferdinand I,și-au îndeplinit misiunea cu succes,patronând Independența și Intregirea României într'un Regat unitar.

Monarhia ereditară a fost fără îndoială în cel de-al doilea mileniu după Cristos regimul cel mai durabil și mai sigur pentru echilibrul intern și extern al popoarelor.Am pomenit în altă parte de relațiile statutare și contractuale dintre dinastii și popoare,înscrise odinioară într'un cadru de Drept Divin. Ideea monarhică și sentimentul monarhic au la origină un aliaj de interese temporale și comandamente de ordin mistic,condensat într'o dialectică a transcendentului și a imanentului,a eternului și a prezentului.Personalitatea monarhului e consacrată de obligații de servicii unite cu drepturi de coloratură religioasă.Monarhul era în acelaș timp "Unsul Domnului" și mandatarul Poporului. Dar chiar în plină perioadă a misticei monarhice,datoriile de mandatar au primat drepturile de "Uns al Domnului".Când "Unsul Domnului" nu și-a îndeplinit bine funcțiunea de mandatar,atunci Poporul l-a tras la răspundere,cu toată condiția quasi-sacră prescrisă de Dreptul Divin.Așa,chiar la mijlocul secolului XVII în Anglia,tocmai puritanii i-au făcut proces,pentru incapacitate și călcare a Legii,Regelui Carol I Stuart.Regele a fost decapitat pe eșafodul din mijlocul mulțimii,conform cu doctrina lui Cromwell: "Pe Principi nu trebue să-i atingi decât la cap".

Ideea monarhică începe să decadă odată cu "secolul luminii",secolul XVIII. Filozofii de tot felul au propagat un agnosticism virulent,în opoziție cu absolutul religios.Religia s'a resimțit de pe urma "Iluminismului" și astfel a fost slăbită o componentă de bază a monarhiei ereditare.In cursul secolului XIX,cea mai mare parte a monarhiilor europene a suferit transferul din dreptul divin în dreptul constituțional.Vechea doctrină a monarhiei absolute,"la loi du bon plaisir du Roi",legea bunului plac al Regelui(care în fond nu era decât o formulă și nu o lege),a fost înlocuită cu una nouă din practica constituțională,"Regele domnește și nu guvernează".Totuș la începutul secolului XX,Europa rămăsese quasi-exclusiv monarhică.In afară de tradiționala Confederație Elvetică,nu exista în Europa,la începutul secolului XX,decât o singură republică,

Franța.Monarhia prin antonomasie de odinioară,devenise acum republica prin antonomasie.

Cele două răsboaie mondiale au fost fatale regimului monarhic.Monarhiile au dispărut în cea mai mare parte și au făcut loc republicilor,destul de numeroase "socialiste" și "populare".Din 1956,de când am scris despre monarhie în "Fapta",au fost eliminate și alte monarhii,în lumea arabă Irak,Yemen și Libia, în Europa Grecia,ultima din regiunea balcano-danubiană.Dintre monarhiile multimilenare,China,Japonia,Persia și Etiopia,nu a mai rămas decât una singură,Japonia,și aceea cu un monarh redus dela divinitate la nimic.

Care sunt cauzele dispariției în serie,în secolul XX? Să le vedem.

I. Mai întâi,cum am văzut,slăbirea religiilor a sdruncinat și fundamentul monarhiilor.In consecință,dreptul divin dela baza perenității monarhice a fost substituit de dreptul pozitiv,propagator al temporalului.Popoarele nu mai văd în monarh pe "Unsul Domnului",ci un mandatar în situație echivocă.Căci mandatul și-a pierdut baza din aliajul de drept divin și nu poate dobândi alta de caracter electiv.Ereditatea,în contradicție cu electivitatea,intră într'o criză de fond,care provoacă dispariția succesiunii automate originară din Dreptul divin.

II. Dreptul la moștenire însuși e astăzi contestat în general,în conștiința publică și în practica socială.Dreptul fiscal macină succesiunile și Dreptul Public desființează titlurile trecute din tată în fiu(sau fiică).Cu atât mai mult transmiterea automatică a Tronului pare mai puțin admisibilă în consensul popular.

III. Monarhia patronează prin esență un regim de elite.Spiritul de revoltă al maselor contra elitelor a fost înregistrat de Ortega y Gasset încă acum mai bine de jumătate de secol."Elitismul" e azi termenul cel mai compromițător în ochii maselor.Dar anti-elitismul atacă însăși esența monarhiei.Monarhia a încercat să se acomodeze cu timpurile și cu noile situații.In acest scop ea a adoptat forme hibride de ordin constituțional și un comportament înclinat cât mai mult spre compromisuri și concesiuni.Partidele politice au înlocuit elitele tradiționale cu o nouă oligarhie.Dar partidele politice înseși au intrat în criză,degenerând în fenomene opuse: sau grupuscule,sau partide unice.Monarhia a căutat să se adapteze și la aceste contraste.In cazul partidului unic în Italia,Dinastia Sabaudă a acceptat primatul exercitat de Ducele Fascismului.In regimurile parlamentare,în mare majoritate cu o puzderie de partide și de particule,monarhul,ca și președinții republicilor,face funcția curelei de transmisiune între părți,la formarea dificilă a guvernelor.Dar și această minimă funcție începe să fie negată monarhilor.Regele Suediei a fost redus de o nouă Constituție la oficiul strict de "Public Relations".Funcția curelei de transmisiune o face Președintele Parlamentului.In alte cazuri monarhul devine captivul unor potentați sau Instituții,cum remarcă Duverger,ca altă dată Faraonul, în Egipt,zălog al Marilor Preoți,sau Merovingienii în Franța,supuși de "Primarul Palatului".In zilele noastre Regele Spaniei,Alfons XIII,a fost subordonat de "Directoratul" Generalului Primo de Rivera,și Regele Greciei,George II,de Dictatura Generalului Metaxas.Și în România,după scurta Autocrație a lui Carol II și după abdicarea acestuia,Regele a fost tutelat de "Conducătorul Statului", Generalul Ion Antonescu.Astfel,atât în regimul multi-partidelor cât și al partidului unic,sau al dictaturilor de gen instituțional ori personal,monarhul este adus în postura de figurant.

IV. Dinastiile înseși nu mai cred în misiunea lor.Consortul Reginei Angliei, Ducele de Edimburg,se întreba mai acum câțiva ani,cu prilejul proectului Parlamentului din inițiativă laburistă de a reduce lista civilă a Casei domnitoare,la ce mai folosește monarhia,dacă nu-și mai poate îndeplini misiunea? Membrii dinastiilor în mare parte nu mai au conștiința cauzei publice și nu mai respectă statutul Clubului monarhic,despre care am scris în altă parte.Ei sunt dominați de impulsul destinului particular și se gândesc numai la "Absolutul Privat",ca în ultima carte a gânditorului italian Antonio Saccà,adică numai de a-și trăi viața.Cei mai mulți dintre membrii dinastiilor au pierdut în acest secol sensul superior al regalității în serviciul popoarelor și nu aspiră decât la o bună stare privată.

V. Pentru toate aceste cauze,și altele,popoarele nu mai văd ce servicii le mai poate aduce monarhia,ca altă dată.Și,ne mai văzând foloasele,văd numai

ponoasele.Monarhia,aşa redusă la un rol figurativ,necesită un anumit fast.Apoi membrii dinastiei,mai mult sau mai puţin numeroşi şi trândavi,primesc un apanaj.Toate acestea încarcă bugetul Statului cu cheltueli considerate de prisos de opinia publică.Şi din raţiuni fiscale cetăţenii contribuabili preferă monarhiei,republica.

Astfel distincţia din antichitatea elenă,dela Herodot,Platon şi Aristotel până la Bodin şi Montesquieu şi mai departe până la autorii moderni,cu dipticurile "monarhie-republică" şi "aristocraţie-democraţie",la care s`ar mai putea adăoga acum "elite-mase",se simplifică în zilele noastre contra monarhiei, aristocraţiei şi elitelor,în favoarea republicii,a democraţiei şi a maselor. Dar cum vedem,republica şi democraţia pot degenera contra propriului lor concept în regimuri totalitare,sub forma de "republică socialistă" şi "democraţie populară".Sub presiunea curentului irezistibil al timpurilor,vor fi până la urmă îndepărtate şi cele câteva monarhii rămase ca mostre rare ale unei specii pe cale de dispariţie.

& & & & &

Să admitem totuş,ca ipoteză de lucru,posibilitatea restabilirii monarhiei în cine ştie ce concurs de evenimente,şi reîntoarcerea lui Mihai I pentru a treia oară pe Tronul României.Şi apoi? Monarhia,cum am văzut,nu e numai un rege,ci şi o dinastie.Cu Principele Nicolae,Moştenitorul Prezumtiv al Tronului, dispare virtual,şi cu Mihai I cândva efectiv,Dinastia Hohenzollernilor dela Peleş.Legea salică şi Constituţiile din 1866, 1923 şi 1938 prevăd urmarea la Tron în linie bărbătească şi în ordine de primogenitură,cu excluderea femeilor dela succesiune.Regele Mihai are numai fete.Nu are nicio rudenie colaterală bărbătească şi românească,legitimată în Dreptul Public."Restauraţia" ar însemna o monarhie fără dinastie.Atunci? Ce se întâmplă la vacanţa Tronului? Cine asigură continuitatea Monarhiei? Prima calitate şi prima datorie ale oamenilor politici sunt acelea de a gândi mai departe şi de a prevedea anumite situaţii. Oamenii politici nu pot uita de a face uz de aceste facultăţi în profesiunea lor de devoţiune monarhică.Proclamarea Dreptului Poporului Român,dela sine înţeles,de a decide asupra Monarhiei,nu e de ajuns pentru ca problema să fie şi rezolvată.Să cercetăm dacă se poate găsi o soluţie practică pentru stabilizarea şi perpetuarea Monarhiei în România.

Iorga îl prevenea pe Carol II prin 1935-36 că,în caz de vacanţă a Tronului, nimeni nu se va mai duce să caute un succesor la Sigmaringen.Atunci,unde ar putea fi căutat succesorul? Să vedem dacă totuş nu ar fi de găsit un urmaş tot acolo.Situaţia este,desigur,mult diferită de aceea de acum aproape un secol, când Regele Carol I şi-a chemat nepotul,pe Principele Ferdinand,să-i urmeze la Tronul României.Atunci principii erau crescuţi în spiritul tradiţiei şi actualităţii monarhice,încă în vigoare.Principii astăzi,dacă sunt serioşi,se îndreaptă spre meserii practice de natură privată.Monarhiile au dispărut de mult din Germania,de mai bine de 60 de ani.Pentru tinerii principi germani de azi, Monarhia le-a rămas în minte tot atât de departe ca o saga scandinavă sau ca Legenda Sfântului Graal.Să ne întoarcem însă iarăş la Sigmaringen.Principele Nicolae,ştiutor de multe ori să vadă departe,s`a gândit încă din 1957,când Regele Mihai avea deja numai fete,să fie căutat un urmaş la Sigmaringen.In anul acela,1957,s`a născut un băiat din căsătoria Principelui Franz de Hohenzollern, al doilea fiu al "Fürst"-ului de atunci şi deci frate al "Fürst"-ului de azi, cu Principesa Diana de Bourbon-Parma.Băiatul,în vederea unui eventual destin românesc în mintea mamei,poate şi în a tatălui şi a bunicului,a fost botezat Alexandru-Ferdinand.Nu ştim ce a devenit băiatul acesta după desfacerea căsătoriei Principelui Franz cu Principesa Diana.Să presupunem totuş că la Sigmaringen s`ar mai găsi un Principe destul de apt pentru Tronul României.Abia atunci începe un proces greu.Un rege şi o dinastie nu se improvizează de azi pe mâine. Mai întâi candidatul la Tron,pe scurt Candidatul,nu poate fi transplantat în Ţară,ca Principele Ferdinand,pentru ca să prindă rădăcini în pământul şi în complexul românesc.Candidatul urmează să fie format în condiţii mult mai precare,fără un contact direct cu fondul românesc genuin.El va fi educat de Românii din Exil,poate nu dintre cei mai competenţi să-i comunice sumedenia de cunoştinţe necesare în meseria de Rege al României,şi să-i insufle un spirit românesc.Candidatul e obligat să înveţe corect Limba Română,Geografia şi Istoria României cu spaţiul înconjurător,să pătrundă şi să asimileze miezul Culturii Româneşti.Şi mai ales,peste toate,el trebue să uite propria-i obârşie pentru

a adopta o conştiinţă românească şi o identificare cu toate interesele Poporului Român.El mai e obligat să ţină un contact permanent,fără discriminări,cu Instituţiile şi Românii din Exil,şi să fie constant la curent cu tot ce e privitor la Români.In acelaş timp el trebue să lege şi să întreţină relaţii strânse cu forurile,cercurile şi personalităţile de rang internaţional,pentru a fi în stare de a servi cauza viitoarei sale ţări.Şi fiindcă un Rege este şi astăzi militar şi nu medic sau inginer,Candidatul este silit să urmeze cursurile şi disciplina unei Academii de ofiţeri din Occident.Intr`un cuvânt Candidatul, după ce a renunţat la identitatea de până atunci şi a devenit un exilat român, e integrat în Comunitatea Naţională,cu declaraţia sinceră şi solemnă chiar din Exil,ca a Principelui Carol când la 8 Mai 1866 a pus piciorul pe pământul românesc la Turnu-Severin: "De acum mă simt român".Candidatul a prins astfel rădăcini româneşti cel puţin aeriene,în aşteptarea ca ele să fie înfipte în pământul românesc.

Şi încă nu e deajuns.Candidatul este ţinut să reîntemeieze o dinastie prin căsătoria cu o persoană de rangul adecuat înălţării la Tron,poate chiar cu o fiică a Regelui Mihai.Viitoarea Regină va urma acelaş proces educativ ca şi soţul ei.

Aceleaşi probleme,şi altele în plus,se pun şi într`o variantă,la care,desigur,se gândesc Regele şi cei din anturaj: abrogarea Legii salice şi modificarea Constituţiei,cu includerea femeilor în succesiunea la Tron.Adică una din fiicele Regelui să fie desemnată ca urmaşă a tatălui ei.Să vedem ce ar decurge.

Poporul Român,în esenţă patriarhal,este marcat de o puternică tradiţie şi conştiinţă salică,după care femeile nu au loc în orânduirea Domniei.In Istoria românească au nume bun numai Doamnele care au făcut ori s`au purtat bine în umbra Domnilor,soţii lor: Despina,Doamna lui Neagoe; Stanca,Doamna lui Mihai; Elena,Doamna lui Cuza; Regina Carmen Sylva,lângă Regele Carol I.Şi poartă nume rău femeile care s`au amestecat în treburile ocârmuirii: Doamna Clara,Doamna Chiajna,Moviloaia Doamna Ieremiei,Elena Lupescu,Ana Pauker,Liuba Kişinevski şi acum în urmă Elena Ceauşescu,de când se îmbulzeşte pe primul plan al puterii. O excepţie face în parte Regina Maria,cu influenţa ei în favoarea Ţării.Dar cu toată strălucirea şi prestigiul ei,nici Regina Maria nu a fost admisă nici măcar provizoriu la Domnie,adică să intre în Regenţă,sub minoratul Regelui Mihai I.Poporul Român,fără a fi retrograd şi misogin,este în schimb zeflemist şi sceptic.El vede bărbatul şi femeia la rostul cuvenit şi nu agreează fără sarcasm confuzia rosturilor.Dar să trecem şi peste această caracteristică românească.Să luăm în seamă schimbările timpurilor moderne şi să presupunem,în ipoteza noastră de lucru,alinierea Poporului Român,în privinţa succesiunii femeilor,pe poziţia adoptată recent de popoarele danez şi suedez,cu toată diferenţa de temperament şi viziune a lucrurilor între Scandinavii din Nord şi Românii din Sud-Estul Europei.Principesa-candidată va fi constrânsă la aceleaşi probe educative prin care ar trece Candidatul.Şi aceeaşi obligaţie o suferă eventualul Prinţ-Consort,adevăratul reîntemeietor al Dinastiei.Şi atunci ne întrebăm dacă eventualii Candidaţi sau Candidate,cu soţiile sau soţii lor,sunt dispuşi şi capabili să renunţe la o existenţă comodă în ce a mai rămas din societatea apuseană,pentru a suporta povara unei pregătiri multiple şi minuţioase, în vederea urcării,cine ştie când,pe un tron foarte ipotetic,într`o ţară ferecată de 35 de ani în Blocul sovietic.Răspunsul cade sub beneficiul îndoelii.

Dar desemnarea Candidatului sau Candidatei de către Rege,cu Ratificarea Consiliului Naţional Român,nu sunt valide decât ca indicative provizorii.Adevărata legitimare nu urmează decât în virtutea unei legi,ca în precedentul Principelui Ferdinand,votată cu două treimi de Parlamentul României Libere.In cazul Candidatei,procedura e încă mai complicată.In primul rând trebue anulată excluderea femeilor dela succesiune cu o nouă Constituţie,după alegerea unei Adunări Constituante.Iată la ce ar trebui să mediteze oamenii politici când strigă "trăiască Regele!" şi văd fâlfâind Pavilionul Regal pe turnul Castelului Peleş.

Şi acum,un ultim cuvânt.Dacă monarhia ereditară de gen capeţian apune în Istorie,alte forme de monarhie s`au ivit şi se desvoltă sub ochii noştri.O permanenţă a firii umane e năzuinţa unuia singur de a-şi asigura primatul puterii. Din această năzuinţă s`a născut princeps,principele,primul.Sub aspectul ambiţiei de putere,monarhia de diferite forme nu piere niciodată din uzanţele societăţii şi a Statului.Noua versiune de monarhie,sub formă de monocraţie,are

deseori un caracter despotic,corijat sub aspect occidental de anumite Instituţii.Un model de monocraţie este Caudilatul,inaugurat în Spania de Generalul Franco.Caudilatul de factură viajeră,nu se rezumă la o originalitate franchistă.El se întinde,ba chiar a fost anticipat de Stalin,în lumea comunistă.Secretarul General al Partidului comunist,dependent nominal de Comitetul Central, este în fond un Caudillo.O singură deosebire,şi aceea mai mult aparentă,separă cele două versante ale Caudilatului.Caudilatul franchist este o self-autocraţie,cel comunist o autocraţie pseudo-electivă.

Monocraţia,cum remarcă un profesor de Drept Public,a atenuat opoziţia monarhie-republică.Ba chiar unii autori moderni apropie monarhia de anumite republici prezidenţiale şi semi-prezidenţiale.Ei folosesc în materie un apelativ contradictoriu,"monarhie republicană".De Gaulle,de pildă,e numit uneori monarh,precum şi Preşedintele Statelor Unite.

Noi cunoaştem o formă de Caudilat din Istoria Poporului nostru cu Voevodatele,când self-autocratice,când elective,când impuse din afară.Voevodatele, cu câteva excepţii,nu au asigurat Poporului Român un regim fast.Ele nu constituesc un precedent demn de reactualizat.Caudilatul şi republica nu corespund caracterului,firii şi moravurilor româneşti.Atunci amintim încheierea expunerii despre monarhie din "Fapta" de acum aproape 25 de ani.Monarhia Ereditară a garantat din 1866 până în 1930 pacea internă,integritatea şi progresul Poporului Român.Ea este în principiu forma de guvernământ cea mai potrivită cu specificul românesc.Acest adevăr îl vedem mai bine ca oricând azi,când România are pe cap şi o republică şi un Caudilat.Dar am văzut cum şi de ce monarhia ereditară dispare din conştiinţa şi din cutuma popoarelor.Noi nu putem face nimic când la Instituţii,uzanţe şi oameni,se opune Istoria.Concluzia să o tragă fiecare.-

M.F.Enescu

BOUL,VACA ŞI VIŢEII de V.M.

Intr'o ţară'ndepărtată,de a cărei soartă ştie
Numai Dumnezeul care a botezat-o "moşie",
Se aflau păşuni întinse,dela şes până la munte,
Ce hrăneau imense turme,dar mai ales de cornute.
Şi se spune că,acolo,toate turmele de vite
Erau bine adăpate şi erau bine hrănite,
Pentru că aveau,se spune,din vremuri ce nu se ştie,
Buni conducători de turme,ţara numită "moşie".
Cum moşia era mare,şi'n păşuni era bogată,
De vecini era râvnită şi adesea invadată;
Insă turmele din ţară,fiind toate strâns unite,
Fiarele năvălitoare fost-au mereu izgonite.

Iată însă că'ntr'o seară,se'ntâlniră la băltoacă
Un bou tânăr şi-o juncană,devenită apoi vacă;
După ce băură apă,şi se întorceau spre casă,
Boul i-a şoptit viţelei: "N'ai vrea tu să-mi fii mireasă?
Naşul nostru o să fie taurul de peste râu,
Şi,în loc de iarbă verde,o să mâncăm numai grâu;
Pentrucă este puternic,şi viclean din cale-afară,
Şi,venind la nunta noastră,rămâne aici,în ţară!
El se face-apoi că pleacă,dar ne lasă'n loc pe noi,
Şi viţeii ce-i vom naşte,vor fi şi ei vaci,sau boi;
Iar noi devenind stăpânii,o să-i punem şi pe ei
Mai mari peste alte turme,la'nceput tot de viţei".

Şi astfel a fost "moşia" vândută,dar fără bani,
Celor mai feroce fiare,milenarilor duşmani,
Cari au uscat şi iarba,şi izvoarele-au secat,
După zeci de ani în care totul la ei au cărat!
Iar acum întreaga turmă,fără iarbă,fără apă,
A ajuns să nu mai poată nici să se mişte de slabă,
In timp ce vaca şi boul,cu viţeii împreună,
Poartă "Mink" peste-a lor blană,flămânzind sărmana turmă!

Din orice fabulă,morala e lucrul bun ce ai de tras,
Dar ce să mai faci cu morala,când altceva nu ţi-a rămas?

MIHAIL STURDZA

Cu Mihail Sturdza dispare,la o vârstă matusalemică,unul dintre ultimele personaje reprezentative ale unei lumi şi ale unei epoci,româneşti şi europene. Sturdza prelungea moravurile plăcute din "la belle époque",în anii dintre cele două războaie şi mai departe,până de curând.Personajele din înalta societate în acele timpuri memorabile,erau caracterizate de bune maniere,cultură,rafinament, omagiere a Doamnelor,generozitate în gesturi şi mai ales de darul conversaţiei, moştenit din secolul XVIII şi îngrijit de Francezi precum şi de Români,de pe treptele de mai sus.De acest ultim dar am beneficiat la Berna în Mai 1948,într'o conversaţie de 13 ore cu Sturdza,dela 12 la prânz până la 1 după miezul nopţii.Sturdza era un incomparabil conviv.

Dar Sturdza nu aparţinea numai la acea îndepărtată "belle époque".El cobora din rasa cavalerilor luptători pentru o cauză dreaptă.Asemănarea sa cu închipuirea lui Don Quichotte,uimeà şi pe Spanioli.Nu aducea însă cu un Quichotte al "Tristei Figuri" şi al morilor de vânt,ci cu faţa nobilă a lui Don Quichotte din gravura lui Gustave Doré,a unui Cavaler rănit în luptă pentru Adevăr.În optimismul său robust,Sturdza nu era un iluzionist.El era în judecata sa cu vederi până departe,în felul său,un realist.L-am cunoscut la Viena,în toamna anului 1944.Reluase postul de Ministru de Externe,de data asta în Guvernul Naţional Român,constituit în Exil.Mi-a propus Secretariatul General al Ministerului de Externe.L-am primit.În această calitate am luat parte la diferite Comisii şi la Consiliul restrâns din fiecare dimineaţă,prezidat de Şeful Guvernului.Cu Ministrul Sturdza am lucrat mult mai puţin.Am urmat un drum propriu,care a dus la Bad Gastein-Glasenbach,şi indirect la Nürnberg.Sturdza,ca de altfel şi Preşedintele Guvernului,nu m'au încurajat dar nici nu m'au împiedicat.Mi-au lăsat mână liberă să fac ce cred.Ba până la urmă Sturdza a făcut un gest de mare bunerie, semnând în alb mai multe hârtii,ca să le folosesc la discreţie.

Sturdza era în fond un răsboinic.Temperamentul său răsboinic l-a transferat în Diplomaţie,sursă de multe peripeţii.Dacă îşi strunea temperamentul,Sturdza putea face,datorită numelui,averii şi însuşirilor,o strălucită carieră,în cele mai importante posturi ale diplomaţiei româneşti.Nae Ionescu îl considera într'un articol din "Cuvântul",la 10 Ianuarie 1932,ca "unul din cei mai harnici, mai pricepuţi,mai îndemânateci şi mai bine informaţi din toţi agenţii noştri din străinătate".Dar nu consideraţii de carieră dominau conştiinţa sa.Sturdza făcea parte din categoria oamenilor rari,dotaţi cu ceeace unii autori numesc "suflete sociale",adică oameni dedicaţi intereselor generale şi nu intereselor personale.Acest soi de oameni rari are pasiunea serviciului public,al Comunitaţii,Stat,Naţiune.Din această pasiune de a servi Poporul Român,Sturdza a intrat în conflict cu toţi acei,în primul rând Titulescu şi până la urmă şi Carol II,cari,cum i se părea lui,făceau o altă politică decât aceea a intereselor româneşti.Astfel din devoţiune românească Sturdza s'a apropiat de Corneliu Codreanu şi a intrat în rândurile Mişcării Legionare.De atunci Sturdza a urmat soarta Legiunii şi în afară de satisfacţia celor trei luni de funcţie ministerială în 1940,a dus viaţă de proscris,alături de legionari.

În acest lung exil,Sturdza a căutat să fie de folos cu tot felul de intervenţii,cărţi,conferinţe,articole,intervenţii pe unde putea în presa occidentală, convorbiri cu cine dintre străini vroia să-l asculte.Dar ce efecte palpabile puteau avea toate acestea într'o lume confuză?

În criza din vârful Legiunii în 1954,Sturdza a rămas lângă vechea Conducere. Mulţi aristocraţi din tradiţia devoţiunii cavalereşti,interpretată prea strict, confundă ideea cu persoana.

Sturdza era şi un scriitor iscusit.Printre altele,pe care nu le cunosc,el a lăsat o carte excelentă,de valoare documentară cu "amintiri din ţara pierdută": "România şi sfârşitul Europei".Peste astfel de cărţi,oricât de preţioase ar fi, se lasă perdeaua tăcerii,dacă autorii nu se bucură de vâlva făcută de grupurile de presiune.

Aşa,nu prea departe de un secol,a ajuns la scadenţă şi existenţa lui Mihail Sturdza.Moartea părea că-l uitase.Dar moartea numai se preface că uită.Când crezi că ţi-a pierdut urma,te bate pe umăr s'o urmezi,nimeni nu ştie unde.

Cu Mihail Sturdza,cum spuneam la început,dispare o lume,o epocă şi o spiţă rară de oameni.

M.F.Enescu

CALENDAR NAŢIONAL

3 Apr.1905: Moare scriitorul poporal Ion Pop-Reteganul
8 Apr.1370: Papa Urban V scrie lui Vlaicu Vodă "să abjure schisma şi credinţa eretică",adică ortodoxă,şi să treacă la catolicism.
10 Apr.1595: Trupele Banului Mihalcea cuceresc Brăila.
10 Apr.1685: Moare,la Liov,Gheorghe Duca,fost Domn al Munteniei şi al Moldovei şi hatman al Ucrainei.
10 Apr.1930: Poliţia "democraţiei" românşti maltratează oribil pe invalizii de război,întruniţi la Bucureşti.Studenţii protestează,dar sunt arestaţi.
15 Apr.1205: Impăratul Ioniţă înfrânge lângă Adrianopol armatele latine ce ocupau Constantinopolul.Contele Ludovic de Blois cade în luptă,Dogele Dandolo scapă cu fuga,iar împăratul Baldovin de Flandra e făcut prizonier şi dus în fiare la Târnova,unde va muri în închisoare.
15 Apr.1880: Infiinţarea Societăţii de Cultură Macedo-Română.
17 Apr.1790: Austriecii cuceresc cetatea Orşova.
20 Apr.1830: Se reprezintă la Bucureşti "Ceasul de seară" al lui Iancu Văcărescu,după August von Kotzebue.
25 Apr.1420: Alexandru cel Bun întăreşte cu un hrisov vornicului Oană,pentru slujba sa dreaptă şi credincioasă,"vechile hotare,pe unde au umblat din veac",cu "satele Corneşti,Miclăuşeşti,Loznova,Săcăreni,Vorniceni,Dumeşti,Ţigăneşti,Lavreşti,Sadova şi Homiceşti" de pe Bâcovăţ,în Lăpuşna(Basarabia),mărginindu-se cu "mânăstirea lui Vărzar" şi cu "seliştea lui Tigomir".
26 Apr.1550: Mihail Diaconul termină de copiat Tetraevanghelul dela Voroneţ.
4 Apr.1920: Se desfiinţează Consiliul Dirigent al Transilvaniei.
6 Apr.1850: Bălcescu comunică lui Ion Ghica,dela Paris,proectul unui stat federal ce se va numi "Statele Unite ale Dunării şi vor cuprinde,afară de tot regatul Ungariei,Bucovina,Moldova,Valahia,Serbia şi Basarabia,când om lua-o".
11 Apr.1880: Infiinţarea Băncii Naţionale a României.
12 Apr.1800: Se naşte Costache Negruzzi,primul scriitor modern al Moldovei.
12 Apr;1770: Menţionată,pe un manuscris,o mare revărsare a Dunării,"când au avut de suferit pământurile nemţeşti,Belgradul şi Karavlaşca".
14 Apr.1935: Moare scriitorul Panait Istrati.
15 Apr.1870: Apare,în "Convorbiri",Venere şi Madonă.Eminescu avea 20 de ani.
18 Apr.1880: Moare Costache Aristia,actor,scriitor şi om politic,n.1800.
19-25 Apr.1925: "Congresul moldovenesc" elaborează Constituţia şi fixează frontierele "Republicii Moldoveneşti" de peste Nistru.
22 Apr.1850: Se naşte Veronica Micle(n.Câmpeanu,la Năsăud). + 1889.
22 Apr.1955: Moare doctorul Daniel Danielopol,n.12 Iunie 1884.
23 Apr.1910: Art.45 din programul partidului Iorga-Cuza: "Soluţia problemei jidăneşti prin eliminarea jidanilor,desvoltând puterile productive ale Românilor şi proteguind întreprinderile lor".
25 Apr.1875: Moare generalul Gheorghe Magheru,născut la Craiova,1804.
29 Apr.1975: Moare,la Bucureşti,Radu Gyr,poetul"Sfintei tinereţi legionare".

Mai 335 a.C.: Expediţia lui Alexandru Macedon la Dunăre,contra Tracilor.
3 Mai 1560: Coresi pune sub tipar,la Braşov,prima Evanghelie în româneşte.
3 Mai 1870: Moare la Budapesta,la 65 de ani,Eftimie Murgu.
4/14 Mai 1600: Mihai Viteazul începe expediţia din Moldova.
5 Mai 1955: Moare la Paris,pribeag,George Enescu.
6 Mai 1945: Dispare,la Mittersil(Austria),în condiţii misterioase,avocatul Corneliu Georgescu,unul din cei 5 fondatori ai Mişcării Legionare.
8/18 Mai 1600: Mihai înfrânge,la Hotin,oştile lui Ieremia Movilă.
8 Mai 1885: Se înfiinţează Opera Română.
9 Mai 1895: Se naşte Lucian Blaga în satul Lancrăm,lângă Alba Iulia.
9/22 Mai 1905: Printr`o "iradea",Sultanul recunoaşte pe Aromâni ca naţionalitate distinctă,cu dreptul de folosire a limbii române în biserici,şcoli,etc.
10 Mai 1950: Moare în închisoare episcopul unit Vasile Aftenie.
11 Mai 330: Inaugurarea oraşului Constantinopol,pe locul vechiului Bizanţ.
11 Mai 1500: Moare,la Suceava,Maria Despina,soţia lui Radu cel Frumos.
12 Mai 1930: Papa Pius XI fondează Colegiul Român de pe Gianicolo(Roma).
12/13 Mai 1970: După alte calamităţi,vine peste biata Românie şi potopul.
20 Mai 1600: După izbândă,Mihai scrie împăratului "din lagărul nostru la hotarele Moldovei,lângă cetatea Hotinului,pe apa Nistrului,20 Mai 1600".

17 Mai 1920: Moare, la Bucureşti, Leon Alcalay, librar şi editor.
19 Mai 1910: Se naşte pictorul Ion Ţuculescu. + 1962.
26 Mai 1925: Achitarea Văcăreştenilor, la Turnu Severin. Sosiseră 19.300 de cereri de apărare din toată ţara. "Domnilor juraţi -a spus Corneliu Codreanu, la ultimul cuvânt-, noi am luptat şi tot ce am făcut am făcut numai din credinţă şi dragoste pentru Ţară. Ne luăm angajamentul de a lupta până la capăt".
21 Mai 1880: Se naşte, la Bucureşti, Ion N. Teodorescu (Tudor Arghezi).
22 Mai 1880: Regina Elisabeta publică în "Magazin für die Litteratur des Auslandes" traduceri din Eminescu.
25 Mai 1920: Se deschide Opera Română din Cluj.
27 Mai 1570: Iese la Braşov, operă a lui Coresi, Psaltirea română.
27 Mai/6 Iunie 1600: Mihai Viteazul semnează la Iaşi primul act ca "Domn al Ţării Româneşti şi Ardealului şi a toată Ţara Moldovei".
28 Mai 1970: Moare, în domiciliu obligatoriu, Cardinalul Iuliu Hossu.
29 Mai 1600: Numit de Mihai pârcălab al Sucevei, "Eu, Ioan Kaptury, mă jur... că voi fi drept şi cu credinţă domnului meu, stăpânitorul şi domnul Ardealului, Ţării Româneşti şi Moldovei, Măriei Sale lui Mihai Vodă, şi fiului Măriei Sale, lui Petru Vodă, tot aşa îi voi fi drept şi cu credinţă şi voi ţinea pentru Măriile Lor cetatea ce mi-a fost încredinţată mie, după priceperea mea, până-mi va sta capul. Şi la vremea când vor porunci Măriile Lor şi vor dori, prin vreun om sau prin scrisoare, în orice ceas vor dori şi porunci Măriile Lor, în acela voi da cetatea în mâna cui vor porunci Măriile Lor".
30 Mai 1840: Se naşte, la Mărăcineni (Buzău), căpitanul Walter Mărăcineanu.
30 Mai 1840: "In 30 ale acesteia, dimineaţa la 6 ceasuri, uliţele Capitalei sunt pline de cară ale ţăranilor ce cu nevestile şi cu fiii lor îmbrăcaţi mai curat, să duc la Moşi, care este o sărbătoare naţională rămasă dela strămoşii românilor. Pe Podul Târgului din Afară, de dimineaţă începuse a se îndesa caleştile spre a merge la Moşi, unde sunt mii de cară şi prăvălii cu felurimi de lucruri spre vânzare. Lăcuitorii din mahalalele Capitalii să deosebea printr`un port mai modest; femeile toate era curat îmbrăcate; bărbaţii cei copţi tot mai avea o căutătură romană. La 5 ceasuri spre seară au sosit şi Măria Sa prea bunul prinţ stăpânitor" (Alex. Ghica). (Din "Cantor de aviz şi comers", 31 Mai 1840).

1 Iunie 1700: Antim Ivireanu tipăreşte "Floarea darurilor", versiunea românească a vestitei cărţi "Fiore di virtù".
2 Iunie 1330: Martiriul Sf. Ioan cel Nou, la Cetatea Albă.
4/16 Iunie 1890: Naşterea lui Nae Ionescu, la Brăila.
4 Iunie 1920: Tratatul dela Trianon recunoaşte României Transilvania.
7 Iunie 1980: Cu votul secţiei americane, care întregeşte pe al secţiilor franceză şi germană din 31 Mai, Biroul Consiliului Naţional Român, primul pe Exil ales democratic şi nu numit, are, în ordinea voturilor, următoarea compoziţie: avocat N. Penescu, prof. Dimitrie Găzdaru, av. Horia Comăniciu, dr. Vasile Andrei, dr. Al. Bidianu, dr. N. Guguianu, pr. V. Boldeanu, pr. A. Uşeriu, av. Emil Ghilezan, av. Ion Miloae, dr. P. Vălimăreanu, Al. Bratu, Ioana Brătianu, Cl. Petruc, C. Ioaniţoiu.
8 Iunie 1890: Moare Dumitru Brătianu, născut la Piteşti, 1818.
8 Iunie 1930: Se întoarce în ţară, spre nenorocirea poporului român, dementul Carol Lupescu, poreclit de popor Belzebut, Berilă, Costică Brazdă.
10 Iunie 1870: Moare Pelaghia Roşu din Munţii Apuseni, eroina dela 1848.
10 Iunie 1910: Sboară primul avion construit de Aurel Vlaicu.
13 Iunie 1905: Grecii ucid nişte români din Gramaticova şi devastează şcolile române din Coriţa, din ordinul mitropolitului grec de acolo.
14 Iunie 1925: Nunta Căpitanului, ca`n basme, în Crângul Focşanilor.
15 Iunie 1890: Moare la Bucureşti fabricantul de bere Erhard Luther, bavarez.
19 Iunie 1905: Grecii ucid pe românul Naşcu Constantin Topuz din Cruşova.
21 Iunie 1905: Grecii ucid 6 români şi 6 elevi ai Şcoalei române din Huma.
24 Iunie 1900: E ucis în Bucureşti macedoneanul Ştefan Mihăileanu, profesor la "Sf. Sava" şi director al ziarului "Peninsula Balcanică".
28 Iunie 1940: Rusia ocupă Basarabia, Bucovina de nord şi 20 de sate din judeţul Dorohoi: Herţa, Mamorniţa, Horbova, Lucaviţa, Slobozia, Godineşti, Buda Mare, Buda Mică, Slobozia Ruptă, Hroaţca, Beceşti, Sinăuţi, Văleni, Tinţeni, Molniţa, Lunca, Strunga, Băuceni, Fundoaia şi Tărnauca. Pe-acolo e şi râul Molniţa.
17/18 Iunie 1937 Un fulger a aprins baldachinul de lemn de deasupra mormântului Moţa-Marin dela Casa Verde; Crucea de lemn din mijloc a scăpat neatinsă.

DIN LUMEA EXILULUI

- In noaptea Joii Mari ne-am abătut,în drum spre Paris,pe la cimitirul micului sat Viels Maisons,la vreo 80 de km spre Est de Capitala Franţei,unde zace Visarion Puiu,fost episcop de Argeş şi Hotin,mitropolit al Bucovinei şi al Transnistriei,fundator al Episcopiei Europei de Vest,în al cărei teritoriu e şi îngropat.Mai trecusem odată pe-acolo,tot în Săptămâna Mare,în seara Prohodului,să ducem la singuraticul mormânt,în graiul ilustrului defunct,vestea celei mai duioase şi întremătoare sărbători pe plaiurile noastre.O vizită "deacasă".Mormântul părea,atunci,mai îngrijit; acum,deadreptul părăsit! La cap şi la picioare,câte o buruiană seacă,probabil vreo "erica" pe vremuri.La lumina lanternei,abia am mai ghicit pe cruce numele.Mizeria mormântului continuă,parcă,neagra mizerie în care s`a stins fostul Ierarh.In casa în care-şi sfârşea bătrâneţele,lipsea până şi baia.Poate de-aceea svonul că se gândea să meargă`n ţară prindea uşor.M`am întâmplat de faţă la ultima-i întrevedere cu actualul patriarh,pe-atunci mitropolit al Moldovei,care venise însoţit de actualul mitropolit al Iaşilor,Arăpaş,pe-atunci episcop de Arad.Cumva mizeria în care vieţuia nu-i permitea să fie categoric,respingându-i net; poate aceeaşi mizerie da interlocutorilor tupeul să insiste,cu îmbietoare perspective,deşi prezenţa mea,prezentat cu nume fals şi ca aflându-mă acolo din pură întâmplare,îi jena vizibil.Fapt`e că mitropolitul găsea tot felul de pretexte ce l-ar împiedica să se întoarcă,iar trimişii lui Gheorghiu-Dej au plecat cu mâna goală.La acestea mă gândeam privind mizeria mormântului,ilustrare a biblicului vanitas vanitatum,- căruia darul nostru,de lumânări,zambile şi verdeaţă,reuşea prea puţin să-i dreagă aspectul de uitare.-

- Sângele lui Duca.- Un tânăr liberal,cu merite în rezistenţă,precum atestă anii de închisoare,socoate c`a fost generos unindu-se cu legionarii în lupta de eliberare,de vreme ce "între noi şi voi,stă sângele lui Duca".Şi de-ar fi numai al lui Duca! Căci,înaintea lui,căzuseră şi alţi români.Mai puţin iluştri, e drept,dar oricum,oameni şi ei.Şi nu un liberal va fi acela,care să deosebească om de om; pentru un democrat,toţi sunt egali! Or,iată că,până să cadă Duca, a căzut studentul Virgil Teodorescu,la Hârşova; muncitorul Niţă Constantin,la Iaşi; prin Vlaşca,plugarul Nicolae Bălăianu; Toader Toma,Gheorghe Negrea,etc., prin alte părţi.Total,vreo 13!. Toţi,ucişi de sbirii democratului Duca.Că doară, de-aia a căzut şi el.Nu poţi lovi la infinit,nepedepsit.Mai ales când năpăstuiţii mai au şi demnitate.Ce-ar fi făcut tânărul nostru în situaţia de victimă? Şi n`am socotit,încă,miile de torturaţi,şi umiliţi,prin închisori! Imi spunea Niki Constantinescu la proces,într`o pauză,că hotărîse răzbunarea încă din închisoarea Făgăraş.Când s`a văzut acolo,legat şi plin de vânătăi,fiindcă făcuse propagandă pentru un partid legal,şi admis la alegeri,şi a mai aflat şi situaţia din toată ţara,cu morţi,schingiuiţi şi mii de oameni închişi,s`a gândit să dea o lecţie politicienilor,arătându-le că guvernează peste oameni,nu peste dobitoace.Aşa a apărut "cazul Duca".

Personal,mi-a părut foarte rău de întâmplare.Pe Duca îl întâlneam aproape zilnic prin Piaţa Romană.Locuia în apropiere,în strada Cometa.Umbla pe jos, svelt,cu pas grăbit,siluetă de student,roşu la chip,delicat,afabil,răspundea la salut parcă timid.Nici urmă de aier sângeros.Cred că,intim,avea şi el oroare de crimele comise,dar se angajase.L-a răpus dorinţa de a-şi repune partidul pe linia de plutire,de unde venirea lui Carol îl înlăturase ca autor al "actului dela 4 Ianuarie"(1926)."Cazul Duca" e doar o verigă din lanţul de nelegiuiri pricinuite de satrapia Marelui Criminal.Azi îl regretăm toţi,odată cu cauzele care au dus la el.Rămâne însă bine stabilit că Duca a căzut pe baricadele partidului,nu pe-ale naţiunii.

Tot pentru a arăta tânărului liberal cum funcţiona democraţia pe atunci, mai arătăm un episod.In dimineaţa de 30 Decembrie 1933,auzind de cele întâmplate,m`am dus la primăria satului,deja plină de lume.Solicitat să-mi dau părerea,am spus exact ce-am spus mai sus: că rău e c`a fost Duca ucis,cum rău e şi că el lăsase să fie ucişi atâţia tineri; că,în felul acesta,ucigându-se românii între ei,unde se va ajunge? Ei bine,pentru aceste afirmaţii am fost închis la Câmpulung şi dat în judecată pentru.. "apologia crimei",iar Tribunalul n`a avut curajul să pronunţe achitarea până n`a venit rezultatul procesului cel mare dela Bucureşti! Şi tot pentru ilustrarea democraţiei de pe atunci: Polizu-Micşuneşti,cumnat cu Duca,aflându-se şi el în seara aceea la Sinaia,

a mers la baraca unde se afla legat Niki Constantinescu şi a tras în el; ei bine,pentru această tentativă de omor,Polizu n'a fost deranjat cu niciun fel de proces: nici măcar de formă!

"Intre noi şi voi" stă,aşadar,sângele lui Duca,dar nu numai al lui,ci al atâtor alţi români,ucişi de oamenii lui Duca,- oameni cari,departe de a fi judecaţi,au fost avansaţi,cum a fost cazul cu comisarul Panova,care în aceeaşi noapte ucidea,la la cul Fundeni,pe legionarul Sterie Ciumeti.Iar "concesiile", pentru buna înţelegere,au fost reciproce; ba,parcă tot legionarii sunt cei ce-au avut mai mult de cedat,renunţând să mai drămuiască"cantitatea" jertfelor..

- A cui e vina?- Un cititor al Vetrei e de părere că s'a scris destul despre "cazul Sima" şi că cei ce mai sunt cu el o fac din motive "congenitale" şi nu pentrucă n'ar fi lămuriţi.Mărturisim că numai cu multă silă ne-am ocupat de acest domn,pe care însă nu-l puteam neglija,având în vedere rolul ce şi-a creat într'o formaţie de care au depins rosturile atâtora.Căpitanul nu a întemeiat Mişcarea pentrucă neamul nostru ar fi fost de oameni decăzuţi.Dimpotrivă,noi ne mândrim cu înaintaşii noştri,pe cari Căpitanul a vrut doar să-i întreacă, pentruca noi să fim şi mai buni şi ţara şi mai luminoasă.România modernă,pe care generaţia lui Cuza şi Carol I a scos-o din Balcani,s'a făurit când nici vorbă nu era de Legiune.Părinţii noştri au înflorit satele şi oraşele cu cele mai utile instituţii,şi-au crescut copiii în frica lui Dumnezeu şi au făurit, la Mărăşeşti,întregirea Ţării,fără să fi auzit ceva de "omul nou".Chiar partidele politice,dacă aveau în ele fel de fel de profitori,inevitabilele crengi uscate(de care nici Legiunea n'a fost scutită),aveau însă şi oameni ca Maiorescu,Carp,Kogălniceanu,Alecsandri,Maniu,Brătienii,în niciun caz mai prejos de oamenii partidelor din Occident.De unde şi-a luat Căpitanul aderenţii,dacă nu din fiii acestei ţări,deja "legionari" prin obârşie şi creşterea de-acasă? Căci nici acolo nu-i învăţau să fure,să înşele,să ucidă,să nedreptăţească,să jure strâmb sau să-şi urască patria.Dimpotrivă! Dacă aceşti tineri au mers totuşi la Căpitan,e pentrucă au năzuit şi mai sus,iar ceeace s'a numit Legiune nu era decât concentrarea,înmănunchierea acestor energii,naţionale şi morale,şlefuite de o disciplină şi o comandă unică,în vederea efortului de ridicare a Naţiunii pe culmile permise de potenţialul dăruit ei de Dumnezeu.Când au venit deci în Legiune,n'au venit din niscai ocne sau bordele,ci din case de oameni la locul lor,dar care lor li se păreau deja cam strâmte faţă de perspectiva fluturată de Omul ce le-a inspirat încredere şi pe care erau mândri să-l arate ca model.

Nenorocirea a început în momentul în care dispoziţiile sale au început a fi călcate,dând duşmanilor oportunele pretexte pentru căsăpirea a tot ce selecţionase Căpitanul.Un om întreg,văzând prăpădul provocat şi dându-şi seama de criminala-i neghiobie,făcea ce-a făcut Iuda după vânzare,îşi trăgea un glonţ sau mergea la călugărie.Dar omul nu era om,astfel încât i s'a părut cel mai firesc să se cocoţeze chiar în fruntea oştii decapitate,unde,slvă Domnului(Sima), locurile deveniseră acum toate libere.Statura lui însă nu era făcută pentru astfel de slăvi,numai în agitaţie se simţea el în elementul lui,aşa că nu s'a lăsat până n'a cauzat alte cimitire,dela rebeliune la grupul lui Tănase.Şi pentrucă "băeţii de credinţă" se încăpăţânau să nu deschidă ochii,a mai făcut una,- atât de boacănă,încât să fie la priceperea şi a celui mai tembel: primit în casă de un camarad de luptă,nu i-au fost de-ajuns masă,casă şi bani de buzunar, că omul sătul mai vrea şi "altele",ci a poftit şi la muierea "fratelui",pe care,în lipsa soţului,dus la muncă ca să aducă acasă de-ale gurii,a lăsat-o borţoasă.Ei bine,nici această porcărie(să mă scuze porcii),pe care o pricepea orice strejar de primărie,n'a ajuns la priceperea câtorva "camarazi",geloşi, parcă,că n'au avut ei acea.. "onoare".

Dar dacă prostia n'are leac,să ne'ntoarcem la "şef",căci el ne interesează aici.El este omul pe care legionarul trebue să-l aibă'n ochi şi să-l propage ca prototip legionar,stup de virtuţi.Or,caşi în cazul măcelurilor provocate, Sima s'a arătat şi aici total lipsit de conştiinţă,- ba şi de elementară inteligenţă,căci "cazul" n'avea cum să nu răsufle până la urmă.Sau ştia prea bine ce "marfă" are în subordine?! Dacă avea conştiinţă,şi era,nu legionar adevărat, ci numai simplu om,soluţia de onoare îi sta la dispoziţie.Dacă n'a fost capabil de-asta,dar era cât-de-cât inteligent,se retrăgea dela început discret,până nu răsufla "chestia".In loc de asta,s'a pus să scrie ruşinea de scrisori,ce se pot citi în "dosar",şi-a anunţat că,chiar dacă rămâne singur,el este Legiunea,-

arătând cu această tiflă şi cât preţ punea el pe băeţii ce-i mai rămâneau credincioşi.Şi,pe bună dreptate!

Şi-atunci,cine e vinovat că treaba a ieşit în uliţă? Cine a vrut scandalul? Să nu se uite că Vatra a publicat dosarul abia la vreo 5 ani dela comiterea ruşinii! Sima a avut deci tot timpul să reflecteze,dar a dovedit încă odată că obrazul Mişcării nu-l interesează.Aşa cum nu l-a interesat nici unitatea ei,bine ştiind că încăpăţânarea lui duce la fărâmiţări.Nu l-a interesat această poruncă a Căpitanului cum nu-l interesase,în 38-39,porunca disciplinei.Această cramponare la şefie,chiar în situaţia de zdreanţă în care a ajuns,în urma mai ales a adulterului,întăreşte definitiv părerea celor ce nu văd în desmăţul lui de pe atunci decât dorinţa de a-şi libera drumul spre şefie,înlăturând,conştient,toată elita Căpitanului! Deci toată vina ruşinosului scandal în "cazul Sima" o poartă exclusiv fostul şef.

Se vorbeşte acum despre "uniri".Doctorul Apostolescu a pus excelent la punct această chestiune,în Buletinul pentru legionari.E cineva legionar nu pentru înscriere,cămaşă verde sau cotizaţie plătită,ci numai prin conformarea cu normele legionare.Deci nu poate fi vorba de "uniri",ci,cei ce s'au îndepărtat de aceste norme,n'au decât să revină în rânduri! In ce mă priveşte,- dac'ar depinde de mine,n'aş reprimi niciodată în Legiune pe cei ce,la o dramatică cotitură,au sărit alături,preferând principiilor,persoane; alegând adică,în locul unor principii de iezer,persoana dlui Sima,cu adulter cu tot.Aceştia n'au fost şi nu vor putea fi niciodată legionari.Din atitudine se vede clar că n'au ştiut nici măcar care e baza Legiunii: legea morală!

- "Revista mea" din Tel Aviv continuă să se ocupe de treburile româneşti şi de legionari,pe care-i prezintă nu cum sunt,ci cum ar dori ea să fie.Pe măsură ce vedem comportarea unor evrei,înţelegem mai bine cum s'a născut şi prosperă antisemitismul.Simt ei parcă o adevărată frenezie în a se băga peste tot unde nicio oală nu le fierbe şi a crea astfel,ei singuri,premisele desgustului şi ale urii! Ce-ar zice ei dacă şi alţii s'ar băga,la fel de nepoftiţi,în cancanurile dela Tel Aviv,dându-şi,neîntrebaţi,păreri despre rabinii Israelului?

In numărul din 15 Februarie,un oarecare Iacob Iacobovici arată "cum a descoperit origina poloneză a familiei Zelinski-Codreanu".Şi,cum a "descoperit-o"? Gasind,în nişte dosare aruncate,cererea bătrânului Codreanu pentru schimbarea numelui.Ei,şi? La aşa o publicaţie,nu s'a găsit nimeni să ştie cât s'au trudit puternicii noştri vecini,în provinciile subjugate,să ne desfiinţeze neamul, utilizând,printre alte măsuri,şi schimbarea numelui? Aşa s'a ajuns,la strămoşii bucovineni ai Căpitanului,dela Zală la Zelinski,cum alţi români s'au pomenit că-i cheamă Nagacevschi,Eminovici,Lutotovici,Rahmistriuc,Zus,etc.,aşa că zisa schimbare,de care vorbeşte revista israelită,nu era,de fapt,decât revenirea la vechiul nume.De ce se miră chiar jupân Iacobovici,pe care,după nume,oricine l-ar lua drept slav,când el e jidan sadea? De altfel,fiind noi mult mai puţin rasişti şi şovinişti decât compatrioţii săi,chestiunea originii Căpitanului ne-ar interesa mai mult ca o curiozitate istorică; altfel,putea să fie el de origină nu numai polonă,dar chiar.. iudaică: faţă de ce-a făcut pentru neamul nostru,el s'a dovedit cel mai bun român.Şi asta ne ajunge!

In numărul din 22 Februarie,cu aceeaşi patentă rea credinţă se agaţă un oarecare S.Eran de dl Penescu pentrucă,într'o treabă românească,care n'ar trebui deci să intereseze decât pe români,colaborează cu legionarii."Dovada că legionarii d-sale se menţin pe vechile poziţii nazifasciste -scrie dl Eran-, o avem în antisemitismul ulceros din coloanele revistei "Vatra",un fel de "Porunca vremii" scrisă în ediţie exilată,aparţinând grupului condus de "comandantul"Vălimăreanu,mai radical în nazismul său decât însuşi Horia Sima".Cititorii noştri poate-şi amintesc anecdota cu evreul care,întors dintr'o călătorie în care obţinuse dela tovarăşul de drum tot ce-şi dorise,afară de peria de dinţi, spune nevestei: Voiajul ar fi fost frumos,dacă n'aveam ghinionul să călătoresc cu un antisemit.. "Vatra" e tot atât de antisemită -cu atât mai puţin "nazifascistă",- cât e redactorul ei de "comandant"! Noi urâm scăderi,lipsuri,nu oameni(deşi comportări ca a celor dela "Revista mea" ar justifica orice ură).Noi urâm deci păcatul,indiferent cine-l face.Dar dacă spui unui român că e guşat, el nu-ţi va spune că eşti.. anti-român; pe când,dacă spui acelaş lucru unui evreu,el sare imediat din baie,urlând că eşti.. antisemit!

- Loc tineretului!- Am văzut scrisoarea unui camarad,care e de părere că

"bătrânii" şi-au trăit traiul şi c`ar fi timpul ca`n fruntea Mişcării,caşi a altor organisme,să se facă loc celor tineri.Aici ar fi cazul povestei cu Franţ Iosif,care,întrebând pe primarul satului prin care trecea de ce`n`a tras,după cuviinţă,clopotele,acesta ar fi răspuns că "dintr`o mie şi unul de motive: mai întâi,că n`avem clopot; al doilea..".Aici,l-a oprit împăratul,pentrucă alte "motive" nu-şi mai aveau rost.Dorinţa camaradului e irealizabilă,căci tineri sunt foarte puţini,şi nu li se cunoaşte nici zelul,nici capacitatea.In Exil n`avem mijloacele de selecţie din Ţară: tabere,iniţiative,marşuri,realizări, atitudine`n luptă,contact îndelungat.Dacă cu toată rigoarea de-acolo,un uşurel ca Sima a putut s`ajungă ce-a ajuns,ne închipuim ce-ar fi aici: mai mult loterie decât selecţie.Norocul e că avem pe "bătrâni",în plină putere,cu experienţă şi tragere de inimă.Şi-apoi în Legiune,ca şi`n Biserică,cârma are rol misionar.Aici nimeni nu e"funcţionar".La "pensie" te scoate numai Dumnezeu,sau vreun grav beteşug.De altfel,aceeaşi lipsă se resimte şi la partide,unde tot "bătrânii" sunt cei ce trag serios.Unii,prin America,se proclamă "tineret ţărănist",dar scot o publicaţie comunistă; iar "tineretul liberal",cel puţin o parte,l-am văzut cum îşi aplică "democraţia",aşa de sgomotos profesată,cu sudălmi,injurii,ofense,pumni elocvenţi în masă.Promovarea tineretului e necesară, dar trebue cernut întâi.-

Petre Vălimăreanu

&& Biblioteca din Freiburg a organizat în zilele Rusaliilor,23-26 Mai,o întâlnire româno-germană,cu slujbe religioase,concert(Cristian Micşunescu,Cr. Florea şi N.Ponomarenco,din Bach,Mozart,Couperin,Eccles),excursii(prin Alsacia şi Freiburg) şi conferinţe(în nemţeşte): prof.René Staeger din Zürich,Opera lui Eminescu ca sinteză a românismului; dr.Franz Görner(Berlin),Activitatea secţiei est-europene a bibliotecii publice din Berlin; dr.Rudolf Windisch(Freiburg),Teza lui Rössler despre origina sud-dunăreană a Românilor,acum după un secol; P.M.Mihăilescu,Rolul european al poporului român.Părintele protoereu D.Em.Popa a slujit Duminică la biserica din Cimitirul Vechi,iar prot.Zlatko Latkovic luni,la biserica din Piaţa Primăriei; răspunsurile au fost date,la ambele slujbe,de un cor din Berlin.-

&& Publicaţia Bisericii din Franţa a patriarhiei lui Ceauşescu,"Vestitorul", care continuă să-şi dea,fraudulos,adresa în Jean de Beauvais,se strădueşte să arate,într`un articol semnat de un "preot"Ciurea(o fi ţigan?),că Biserica din ţara ocupată are toate libertăţile imaginabile,"garantate material şi constituţional".Cea mai bună dovadă a acestor libertăţi se vede în însăşi această publicaţie,care nici măcar aici,în străinătate,n`are curaj să pomenească,când vorbeşte de "Unirea cea Mare",nici de Iuliu Maniu,nici de Basarabia!

- In legătură cu aceste libertăţi,vedem în "Christus dem Osten",pe Iunie, fotografia unei chitanţe emise de serviciul vamal român,prin care se atestă confiscarea unui număr de 14 biblii şi 17 exemplare din Noul Testament,pe care un englez,dr.M.Smith,crezând şi el probabil palavrele părintelui Ciurea,voià să le introducă legal în România."Adeverinţa de reţinere" are numărul 1148 din 10 Oct;1979.Iată deci desumflată şi minciuna patriarhiei lui Ceauşescu,care susţine că religia ar fi liberă în ţară şi că,dacă bibliile sunt confiscate la graniţă,e pentru încercarea de a le introduce clandestin,- fără să arate de ce "clandestin",dacă religia e liberă.- Tot acolo citim că părintele Calciu e grav bolnav într`o închisoare din Ardeal; soţia sa,vizitându-l,l-a găsit tare prăpădit,mâinile îi tremurau de slăbiciune şi niciunul din pachetele cu medicamente nu-i fusese predat.Ai auzit,părinte Ciurea?...

&& Referindu-se la profesorul Codreanu,o ziaristă e de părere,în "Revista mea"(Tel Aviv,28 Martie),că "providenţa a vrut ca toţi oamenii aceluia să-şi termine "cariera politică" aşa cum au terminat-o,plătindu-şi astfel păcatele faţă de poporul evreu".De-aici nu rezultă cu claritate dacă providenţa se ocupă numai de "păcatele" faţă de evrei,sau de păcate în general.Căci,în a doua ipoteză,afirmaţia ziaristei noastre ar putea fi un început de explicare a atâtor pogromuri şi holocauste,dealungul veacurilor.

&& Congresul Limbii Române îşi va ţine sesiunea anuală la N.York în zilele de 11-13 Octombrie,cu tema "Vorbiţi,scrieţi româneşte,pentru Dumnezeu!".Lucrările trebuesc trimise în 4 cópii,dactilografiate la două rânduri,înainte de 15 August,pe adresa: 53 James Street, Ossinig /N.Y.10562 - U.S.A.

DESPRE FRAȚII INSTREINAȚI

- Vizitând muzeul istoric din Atena,ai surpriza plăcută -şi neplăcută tot odată-,să vezi acolo dovezi ale istoriei Principatelor Române încadrată în istoria grecească; în altă sală vezi marele aport al Aromânilor la cea mai glorioasă perioadă a aceleeaşi istorii.Adică,într`o sală te întâmpină tablourile mari ale Mavrocordaţilor,Moruzeştilor,Şuţeştilor,cum şi obiecte ce le-au aparţinut acestora în Principate.Vezi deasemenea iataganul lui Iordache Olimpiotul, două pistoale dela Drăgăşani,ş.a. Iată şi un tablou al lui Ignatios,mitropolit al Ungrovlahiei.De nu erau aceştia prin Principate,ce-ar fi existat din istoria grecească a acestei perioade? In alte saloane te întâmpină figuri impresionante pictate,cu nume ca: Const.Vlahopulos,general; Stavro Vlaho,fost ministru al instrucţiunii; Ioan Pervan(=Pârvan),luptător în Eterie,1821.Alexios Vlahopulos,un mare fruntaş "grec",e înfăţişat în haină de postav albastru cu găitane galbene.Interesant: singurul în astfel de îmbrăcăminte e un alt Aromân vestit,Odisseus Andrutsos.Iată şi pistolul altui haiduc,Mitru Biniaru! Prezenţă, i-am putea spune: masivă,a altei părţi de neam românesc în perioada de eliberare a Neamului "creştin"; nu însă şi a neamului"latin"din Balcani.-

- Prin munţii Homolie,în valea râului Pec(anticul: Pincus),există o mină de aur abandonată,folosită încă de romani.Din toponimia locului fac parte numiri ca: Ogaşul Stanchii,Bădălan,ş.a.,iar oamenii au nume ca: Pârvul-ovici,Voicanovici,ş.a. In Dicţionarul enciclopedic român,ăla reserist(1966),la noţiunea Timok(scris neapărat cu: k),se dă lămurirea că acesta e un"râu în Peninsula Balcanică",adică pe undeva.. departe,ca nici măcar să "ghiceşti" că pe acolo sunt şi nişte Români.In schimb,la aceeaşi literă ţi se explică în chip"progresist" ce e talmudul.In Enciclopedia Cugetarea a lui Lucian Predescu(1940),nu ţi se lămureşte însemnătatea talmudului,în schimb afli de existenţa,pe atunci, a revistei "Timocul",destinată desbaterii problemei Românilor sud-dunăreni.-

- Bănăţeanul Cinci s`a deplasat în timpul războiului în ţinutul Pojarevăţ şi la o piaţă a stabilit cu un român din partea locului să-i dea pe gratis un gramofon şi nişte plăci cu cântece româneşti.Omul însă,având desigur nişte motive nu personale,a socotit că e mai bine pentru el să evite cadoul.Luând drumul de ţară,amintitul Cinci îl ajunge totuşi din urmă şi-i pune în braţe gramofonul şi anexele.Neavând încotro,Vlahul se prefăcu că a uitat de întâlnire,iar Cinci se prefăcu că-l crede... Altădată,inimosul bănăţean a angajat cu dinadins pat în aceeaşi cameră de hotel cu nişte Români din Homolie şi,conversând cu ei,simulează că abia acum află de existenţa lor şi se tot miră cum de n`au ei şcoală şi nici măcar o carte românească.Atunci se trezi şi`n ei ambiţia şi spuseră că au multe cărţi româneşti,uitate de careva într`o gară din apropierea satului.("Uitucul",chiar el fusese).A doua zi îi întâlneşte într`un magazin şi le zice,încetişor: Am cărţi de alea,destule; le luaţi cu voi? -Când te duci acolo la cameră -ziseră ei-,vezi că este o traistă mare,pestriţă,sub masă; umple-o cât poţi! Atâta numai - s`au înţeles.

- Acum 100 de ani,1880,se editase frumosul "Album Macedo-Român",cu colaborarea a 80 de condeie remarcabile din întreaga Europă,plus altele din ţară. Presa vremii scrisese că acest "Album" constitue un "adevărat monument nepieritor al mişcării de simpatie a Europei şi a României pentru cultura Românilor din Peninsula Balcanică".Unde e astăzi simpatia României(reseriste) pentru cultura ameninţată a acestor fraţi ai noştri? A Europei,după cât ne dăm seama, există în continuare; dar aceasta,văzând că tu nu dai din mâini ca să înoţi spre salvare,îşi zice că poate preferi să faci plută.

- La cimitirul Sankt Max din Viena,pe aceeaşi alee mai veche din fund se găsesc laolaltă morminte ale mai multor români şi macedo-români,precum: Const. Bălăceanu,Sofia Bibescu,Catarina Curti,Anna Alexandre(din"colonia greco-vlahă din Viena"),Petros Papa-Gheorghiu "din Cruşova dela Macedonia",ş.a. Intr`o mică localitate din apropierea Vienei,Manerbach,se află un parc natural destul de întins ce a aparţinut baronului Sina,odinioară magnat aromân în Austria. Conacul a fost distrus în vremea războiului şi i se văd numai ruinile.-

- Un ziar de limbă bulgară din Iugoslavia critică politica Bulgariei în chestiunea naţională şi,printre minorităţile ce dispar acolo "în chip misterios",îi enumeră şi pe Români,numindu-i de data aceasta cu a cest nume etnic pe "Vlasii" din regiunea Vidinului.-

- Un micuţ "valah" de prin Scandinavia,în vârstă de numai 7 ani,reuşi să

"pună mâna" pe mine şi,fixându-mă locului,mă ţinu aşa povestinsu-mi în graiul lui matern,adică românesc,câte poveşti ştia,de-acasă sau dela televiziune.Vorbi o oră şi jumătate fără răsuflare,curat româneşte.Nu auzì în toată grăirea lui,cu care mă "teroriza" decât vreo două cuvinte sârbeşti şi alte 4-5 daneze (căci merge la şcoală).Ce "teroare" plăcută! Mă prefăceam că vreau să plec,iar el îi dădea zor cu "încă puţin".Ţinea să se revanşeze pentru o poveste frumoasă ce i-o spusesem tot pe româneşte.Grăirea lui curată o are de la tată,de la mamă,dela bunică şi bunic,chiar şi de la surioara mai mare,ei fiind acì cu toţii.Mă puteţi crede că bunica lui,femeie la vreo 54-55 de ani,e în urma nepoţelului cu "şcoala"? Dânsa frecventează acì clasa "pripravni",adică preparatorie, înainte de a I-a,la curs de sârbo-croată! Căci au găsit că acum trebue să se "alfabetizeze".A scăpat,fofilându-se,de "alfabetizare" sârbească acolo,la Craina,în tinereţe.Dar,a "ajuns-o" aici - şi la bătrâneţe!

- Haralambie Angelescu era român din Gomatarţi,regiunea Vidin(Bulgaria), trezit la românism.Prin 1940 se colonizase,cu familia,în Dobrogea,dar acì veniră apoi stăpâni tocmai bulgarii de care fugise.A trebuit să peregrineze în toată ţara,mai fiind şi suspectat de comunişti pentru plecarea din Bulgaria, acum "cea mai bună prietenă".Până la urmă iată-l în Bucureşti,ca poştar.Ţinea să aibă,ca totdeauna,fluierul la căpătâi,sau,mai rar,chiar la brâu.Cânta din el doine din satul lui,sud-dunărene.Şi ştia multe.Recita deasemeni vechi balade din ţinutul său.Ieşit la pensie,hotărî să revină pe meleagurile copilăriei şi "dănăciei"sale(Feciorieì),pentru motivul,cum zise,că "ştiu eu dece".Acolo îndemna lumea să-şi poarte straiele româneşti,stimula cântecul românesc,promova vechile datini de nuntă,să nu dispară: "ştiu eu dece".Aşa-şi realiza Haralambie Angelescu,cu nume românizat din Angelov,patriotismul."Patria este norodul".. Acum câtva timp mi se scrise că fostul peregrin prin Ţara Românească, român sud-dunărean dintre cei treziţi la conştiinţă,a încetat pe totdeauna să mai cânte jalea în caval,la Gomatarţi!

- In 1942 a fost în centrul oraşului Vârşeţ un "Ringspiel" care seară de seară,săptămâni întregi se învârtea în sunetele puternice(la megafon) ale muzicii(numai) maghiare.Intr`o seară vin la posesorul vârtelniţei doi tineri români şi-i oferă câteva plăci româneşti spre probă,eventual cumpărare,zicând că sunt portugheze.Din pâlnia megafonului începu să răsune acum peste tot în centrul oraşului muzică românească.Cei doi români se strecurară prin mulţime şi nu mai veniră "după bani" pentru discuri.

- Apa curgătoare numită Ierma,de cum trece graniţa bulgaro-iugoslavă,pe la oraşul Dimitrovgrad,se afundă în muntele numit Vlaşca Planina,iar albia ei,cu maluri abrupte aci,se cheamă Vlaşca clisura.De unde or fi tot venind aceste numiri de "vlaşchi","vlaşca",peste tot?...

- Poţi vedea în Grecia bogate ediţii cu splendide ilustraţii în culori de costume populare din ţară şi pe regiuni.N`ai să descoperi nicăeri însă vreo imagine de costum aromân sau valah.Vei găsi în schimb o frumoasă carte despre costumul saracaceanilor şi casete cu cântecele acestora.Explicabil,de vreme ce această populaţie,care până nu de mult era aromânească,a fost desnaţionalizată. Portul îi este însă,cum se vede,curat aromânesc.-

- In Februarie s`au împlinit 100 ani dela naşterea prof.Dimitrie Gusti,creator de şcoală sociologică română,cu cercetări asupra satului şi ţăranului.De aceea nu i-a fost greu să înţeleagă semnificaţia apariţiei unei foi,măcar şi cu scris cirilic,în graiul rustic-sătesc al Românilor din Serbia,pe care i-o arătase cineva,în 1946,ca un.. curiosum.El o puse să circule printre studenţi, cu consideraţii potrivite,repetate şi într`o şedinţă a Academiei Române,al cărei preşedinte era.Era un "fapt românesc nou",demn de atenţie.Un comentar asupra lui a apărut şi în "Semnalul",cel mai citit ziar la data aceea.-

- Figura aromânului Bitolean Milton Manaki,primul şi vestitul fotograf şi cineast al Peninsulei Balcanice,se găseşte acum pe timbre comemorative,la centenarul naşterii sale.A decedat la Bitolia în 1964,la etate de 84 ani.Aflăm şi detaliul că bunica lui,armâncă,avea,în 1905, 117 ani.-

- In localitatea Prahovo-Port,pe partea sudică a Dunării,o stradă poartă denumirea de "Gălbejan-ovici"...

- Maica Tereza,personalitate de-acum bine cunoscută în lume,a crescut la Scopie,pe o stradă ce se numea "Vlaşca uliţa"; iar numele ei,Boiagi,sună aidoma ca şi la Aromâni.La bulgari se întâlneşte sub forma"Boiagiev".-

ORGANIZAREA TINERETULUI

Terminată organizarea muncitorilor,rămânea oarecum în suspensie aceea a tineretului universitar.Există un tineret ce activa în rezistenţă,dar el nu-şi găsise încă forma care să-i dea o deplină încredere.Tineretul manist atrăgea în acel timp şi elementele altor formaţii de luptă.Maniu era şeful rezistenţei naţionale,- şi apoi,în mod legal erau încă recunoscute,pentru scurtă vreme de altfel,numai trei partide democratice.In acele momente de căutare a formei celei mai potrivite de apărare,am cerut lui Maniu libertatea de-a organiza şi tineretul studenţesc.Cum aveam la activ structurarea muncitorilor,Maniu ne-a spus: "Intraţi pe fir.Care-i mai tare!".Ceeace voià să spună că în împrejurări atât de critice,când ţara sta pe muchie de cuţit,nu se mai ţine cont decât de eficacitate.In urma acestei însărcinări,l-am văzut pe Veţeleanu.Eram pe atunci condamnat şi urmărit,ne vedeam deci în ascuns.Am căzut de acord să scriem o cărţulie.Partea de doctrină o voi scrie eu şi pe cea de organizare,el.Doctrina se va întemeia pe ideile esenţiale lansate de Maniu,iar în organizare ne vom inspira din modelul legionar,adaptat democraţiei.

Domnul Penescu a amintit în "Testamentul lui Maniu",de acest mod,fără a intra în amănunte,dar arătând că în partidul naţional-ţărănesc s`au exprimat unele rezerve; ele au dispărut in faţa autorităţii lui Maniu şi a voinţei tineretului.Reproşurile s`au dovedit nedrepte.Căci în timp ce prigonirea libertăţii lua forme tot mai virulente,se vedea bine că vechile forme de reacţiune nu mai corespund.La adunările noastre,vaste şi necontrolate,venea cine voià şi, după ascultarea cuvântărilor,cei mai mulţi se împrăştiau.Nu se cunoşteau decât vag participanţii.Odată risipiţi,oamenii erau pierduţi din vedere.Nu se ştia bine pe ce se contà şi oamenii nu puteau fi întruniţi în caz de nevoie.De altă parte,adunările erau atacate de angajaţii comuniştilor.Bande constituite agresau întrunirile şi risipeau lumea,deseori soldându-se totul cu morţi şi răniţi. Or,organizarea legionară era mult mai puţin vulnerabilă.Ea se constituise din începuturi în vederea unui atac dinspre răsărit.Ea cunoştea comunismul şi venea cu ceva nou,întemeindu-se pe unităţi mici,între trei şi treisprezece oameni, cari la rândul lor,ca`n orice alcătuire,erau supuşi unei ierarhii centrale.Temelia o constituiau aceste mici nucleie,conduse de unul dintre componenţi,ce primea circulări şi informaţii,prin care se menţinea unitatea ideologică şi de acţiune.Unităţile mici erau mai uşor camuflabile,lucru atât de necesar în timpul represiunii sovietice.Răspândite pe toată ţara,ele nu se cunoşteau între ele.Le cunoşteau doar cei ce centralizau acţiunea.Deci,dacă securitatea se întâmpla să facă descoperiri,ele nu puteau atinge integralitatea.Aceste mici alcătuiri erau un temei de rezistenţă,cu o doctrină bine definită,opusă totalitarismului.Se punea mult temei pe educaţie,spre întărirea omului întreg,gata să-şi ajute semenii.

Cărţulia a fost prezentată lui Maniu,care n`a făcut decât o observaţie: mi-a sugerat să înlocuesc termenul de religie creştină cu cel de morală creştină,ca mai apt universalităţii."Această cărţulie intitulaţi-o "Catehismul tineretului naţional-ţărănesc".Convocaţi pe reprezentanţii centrelor universitare pe ţară şi,de sunt de acord,ceeace cred,începeţi organizarea în sensul ei",a încheiat Maniu.Au fost convocaţi în Capitală conducătorii studenţimii şi s`au prezentat 16 inşi.S`au luat toate măsurile de discreţie.La prima întâlnire a fost prezent şi Veţeleanu.El le-a vorbit deapre organizare,eu despre doctrină. La despărţire le-am spus studenţilor: "D-voastră veţi citi cărţulia,înainte de a decide.Puteţi modifica ce doriţi,sau o puteţi respinge.Noi am scris-o cu sinceritate,dar decizia vă aparţine".Apoi,urmărit cum eram,nu i-am mai putut vedea. Făceau şcoală de cadre cu Veţeleanu,acest luptător de elită,cu care am păstrat mereu contactul.Unul din oamenii cei mai înzestraţi ce-am întâlnit în viaţă. Modest,inteligent,jertfitor.Se va vorbi odată mai mult despre el,vor face-o destui cu siguranţă,căci viaţa i-a fost demnă de luat ca model.Azi este mort, dar trăeşte în amintirea multora,indiferent de credinţe politice.

Se pare că lectura cărţuliei a impresionat pe studenţi,căci şi-au însuşit-o cu entuziasm şi n`au mai ţinut seamă de reacţiuni.Veţeleanu a continuat organizarea lor şi a muncitorilor.Fiind arestat după căderea lui Maniu,a avut timp, în peste doi ani,să întindă acţiunea pe toată ţara.Din viaţa în umbră şi fugară ce-am dus-o,puteam totuşi să mă văd cu cei ce conduceau,contribuind cu ce puteam la rezistenţă,vreo trei ani.

Intre timp şi Mihalache,care avea rezerve la început,a revenit asupra lor. Avusese o întrunire prin Moldova,unde doar printr'un noroc a scăpat de violenţele comuniştilor.Convins acum că vechiul sistem al adunărilor nu mai funcţionează,l-a convocat pe Veţeleanu,invitându-l să-i expună conţinutul cărţuliei. "De-acum înainte -i-a spus el după întrevedere-,va trebui să ne vedem săptămânal.Iţi pun la dispoziţie maşina mea şi te rog să vii la Topoloveni.Ne vom consulta în permanenţă în cele ce urmează".

Pentru noul sistem mai pleda şi faptul că el favoriza continuarea rezistenţei pe-o durată mai lungă.Intr'adevăr,după căderea lui Veţeleanu şi a celor ce-l însoţeau,au mai rămas cu siguranţă cadre nedescoperite,cu toată sălbateca opresiune.Dar chiar de-ar fi fost distruse toate cadrele,rezistenţa,tacită dacă nu activă,tot a continuat,căci sistemul micilor unităţi era copia unui proces natural de vieţuire.Sunt rare cazurile când indivizii trăesc izolaţi.Fiecare simte nevoia de-a se apropia de un prieten,de-o rudă,cu care să-şi împărtăşească gândurile cele mai intime.Cei legaţi printr'o identitate de destin,nu pot fi împiedicaţi să comunice,fie şi prin semne.Rând pe rând vor apare tot mai multe mărturii,desgropând o viaţă ce a rămas şi rămâne ascunsă sub tirania moscovită.O baie de suferinţă,din care,dacă evadează mai ales refugiaţi ce se complac în goana după bunuri,- rămân în schimb acolo,în cea mai mare primejdie,şi mari caractere,ducând mai departe şansele învierii viitoare.

Iată pe scurt ideile esenţiale cuprinse în cărţulia amintită,adresate de Maniu tineretului.Ele,aproape în întregime,erau şi cele ale generaţiei mele şi, după toate probabilităţile,vor fi şi ale generaţiilor ce vor vedea Ţara liberă:

Morala creştină.Maniu a pus-o'n frunte.O accentuase o viaţă întreagă,tuturora.Importanţa ei decurgea din tradiţii istorice,dar şi din şcoala Blajului. Ceeace îl îndemna mai mult în acest sens,era orientarea tineretului.El stătea deseori de vorbă cu studenţii,cu ţăranii,cu muncitorii sau elevii.Citea tot ce frământa adâncimile neamului.Povestea Maniu,printre altele,cum un licean din Capitală s'a prezentat de mai multe ori secretarilor săi,cerând să vorbească Preşedintelui.Aceştia i-au spus că Maniu are treburi importante şi nu-l poate primi.Atunci tânărul l-a aşteptat pe Maniu în curte,la ieşire,şi i-a spus că are ceva special să-i comunice.Maniu l-a privit patern şi l-a invitat să-şi spună păsul.Tânărul a răspuns că,fiind ceva confidenţial,ar vrea să-i vorbească între patru ochi.Maniu l-a asigurat că cei ce-l înconjoară sunt oamenii lui de încredere şi că poate vorbi deschis."Domnule Preşedinte,i-a spus atunci tânărul,eu vin în numele mai multor licee din Capitală.Noi am înfiinţat un partid de inspiraţie religioasă şi ţineam să vă expun directivele noastre.Eu sunt însărcinat cu conducerea acestui partid". "Dacă e vorba de un şef de partid,i-a spus Maniu,atunci e altă socoteală".Maniu şi-a părăsit anturajul şi l-a invitat pe tânărul şef la o consfătuire în cabinetul său.Acesta i-a expus programul,întărindu-i şi mai mult o convingere des verificată,că se ridică o altă generaţie,tot atât de pătrunsă de spiritualitate ca şi cea precedentă.La despărţire,Maniu l-a îndemnat pe tânăr să citească,cu colegii lui,discursul ce l-a adresat tineretului,adăogând: "Vedeţi deci că şi eu am pus morala creştină în fruntea îndreptarelor ideologice.Avem deci o identitate de ţeluri.Vorbeşte cu aderenţii dumitale şi gândiţi-vă dacă n'am putea face o fuziune".

De când există istoria,credinţele religioase au fost temelia civilizaţiilor. Când ele au slăbit,s'a apropiat şi decadenţa.Dealtcum,din toate splendorile ce lumea a creat,dacă aproape totul a dispărut,ceeace mai vorbeşte de marile ascensiuni ale omenirii se leagă de spiritualitate.Totul e ros de timp,dar Cartea Morţilor,Avesta,Biblia(Noul şi Vechiul Testament),ele rămân.

Democraţia.Se numeşte democraţie un sistem de guvernământ în care poporul exercită suveranitatea.In democraţie cetăţenii se guvernează ei înşişi,sau prin reprezentanţi.Democraţia întemeiată pe majoritate,aşa cum funcţionează azi în Occident,îşi trage originea din viaţa Bisericii,a ordinelor religioase din Evul Mediu.Majoritatea decidea de alegerea papilor,episcopilor,preoţilor.Fundamentul esenţial al democraţiei îl formează principiul majorităţii.El asigură libertatea.Unde domină minoritatea,se merge spre dictatură.Spune Tocqueville: "E de esenţa guvernelor democratice ca puterea majorităţii să fie absolută,deoarece în afară de puterea majorităţii,în democraţie,nu există nimic ca să reziste".Iar Montesquieu: "Democraţia are a evita două excese: spiritul de inegalitate,care duce la guvernarea unuia singur,şi spiritul de egalitate extremă, care duce la despotismul unuia singur".

Intr`o democraţie ce funcţionează bine,naţiunea e reprezentată nu numai de majoritate,ci şi de minoritate.E demn de remarcat exemplul Marei Britanii.Acolo,liderul opoziţiei Majestăţii Sale are o misiune oficială şi e salariat.Rolul opoziţiei e de-a lumina majoritatea.Alegerile,în democraţie,duc la evitarea tiraniei majorităţii.Dar cea mai eficace metodă de-a instaura o democraţie constructivă e educarea cetăţeanului,întărirea armăturii sale morale,a omeniei lui.Democraţia e cel mai reuşit sistem de guvernare.Poate nu cel mai eficace, deoarece libertatea e deosebit de vulnerabilă,dar cel mai binefăcător pentru societate.Pledoaria cea mai evidentă în acest sens o face realitatea ce trăim. Dictatura,vedem ce aduce: teamă,opresiune,moarte.

Ideea naţională.Cine ar putea-o nega? Noi ne-am născut pe-un anumit pământ, vorbim aceeaşi limbă,avem aceleaşi aspiraţii.Popoarele nu-şi află fericirea decât în libertate,lăsate să se desvolte în tradiţiile lor.Cine mai mult decât aceia ce şi-au pierdut patria,poate aprecia valoarea naţionalismului? Naţionalismul adevărat nu opreşte respectul faţă de alte popoare.Bine aplicat,el nu cere altora mai mult decât poate el însuşi da.Un model de naţionalism înţelept aplicat e cel al Elveţiei.Cele trei popoare ce-o locuesc trăesc în armonie, respectându-şi personalitatea.Pilda lor poate servi tuturor,mai ales Europei. E bine să se dea acest exemplu,deoarece Europa,marea Europă,devine o necesitate.Azi în Apus,mâine în Răsărit.Fără unire,ea va fi înghiţită cu timpul de cei ce-o pândesc,odată ce au şters în parte independenţa unor ţări.Naţionalism, prin unitate în diversitate,prin respectul popoarelor,al drepturilor omului.

Dreptate socială.Ideea dreptăţii sociale e legată de-o justă repartiţie a bunurilor.Deseori,de ideea unui trai cât mai egalitar.Evreii au cunoscut comunităţile sociale,de esenţă profetică,unde toţi trăiau în egalitate.Viaţa lor se desfăşura în corturi.Se poate cita în acest sens secta Recabiţilor.Asemenea,comunitatea eseniană.Un trai egalitar duceau şi primii creştini.La vechii Heleni luptele sociale,pentru o viaţă mai justă,ducând spre principiul egalităţii,a apărut repede la Atena.Protagora,Antistene,Socrate sau Platon,pledau în această direcţie.In Sparta,luptele sociale încep din al 7-lea secol a.Cr. In al 4-lea secol apare un puternic personagiu,Kinadon.El se ridică contra clasei avute.Avea satele cu el şi partizani şi în Sparta.Devenì periculos şi fu ridicat de Efori.In faţa judecătorilor,se arătă curajos.Vorbea de justiţie, egalitate.. cuvinte primejdioase.Fu biciuit,torturat,despicat în faţa mulţimii. Se cunoaşte deasemeni povestea regelui Agis,din al 3-lea secol.La 20 de ani, inteligent,seducător,câştigând simpatia tuturor.Bogat şi generos.Dintr`odată renunţă la lux şi trece la o viaţă austeră,nu se ştie sub ce influenţă.Renunţă la marea lui avere şi prezintă senatului o ordonanţă de distribuire a pământurilor şi ştergerea datoriilor.Senatul se opune şi,în lupta ce urmează,Agis fu învins şi ucis.Cuvintele lui au rămas celebre: "Nu regret de-a fi conceput cea mai frumoasă întreprindere,cu toate că văd supliciul ce mi se prepară".După el se ridică un alt luptător,Cleomene.El câştigă,cu războaie victorioase,afecţiunea soldaţilor.Dă o lovitură de stat,ce reuşeşte.Face reforma agrară,dându-şi el singur pământurile.Dar cetăţile vecine,înspăimântate,se uniră cu duşmanii lui.Lupta durà trei ani,el pierdu şi avu un sfârşit tragic.

La Romani se cunoaşte lupta dintre patricieni şi plebei.Scene dramatice s`au cunoscut şi`n timpul regalităţii.Prin anul 486 a.Cr.,o mare figură apare: Spurius Casius.Reîntors la Roma,după victorii militare,el cere Senatului distribuirea pământurilor la luptători.In conflictul ce se iscă,Senatul câştigă. Spurius fu prins şi aruncat de pe Stânca Tarpee.După 13 ani se ridică un tribun,Gnaeus Genucius,care cere aplicarea reformei agrare,dar e asasinat.E apoi cunoscută istoria Grahilor,Tiberius şi Caius.Impresionat de sărăcia unor provincii,Tiberius,ajuns consul,vrea o reformă agrară.E asasinat.Caius îi continuă opera,dar cade şi el.Spre anul 73 a.Cr.,apare Spartacus,din părţile noastre,de origină tracă.E gladiator.El evadează cu 70 gladiatori şi cu sclavi revoltaţi şi se retrage pe Vezuviu.Pretorul Claudius Pulcher încearcă să stăvilească revolta,dar e înfrânt.Prestigiul lui Spartacus creşte,mii de sclavi i se ataşază.Pretorul Galber,e şi el învins.Senatul trimite o nouă armată,condusă de Lentulius Gellius,dar Spartacus învinge iarăş.In drum spre Roma,i se opune pretorul Arrius.Infrânt şi acesta,nu mai rămânea niciun obstacol până la Roma,care e în panică.Dar el ezită s`o atace.In dezolarea generală,se iveşte un şef: Crassus.Gladiatorii se retrag spre sud,sperând să ridice contra Romei

pe Sicilieni.Urmărit de Crassus şi învins,el cade eroic,în primele rânduri. Şase mii de sclavi fură spânzuraţi între Capua şi Roma,dealungul drumului.Revolta lui Spartacus,spune Eutropius,a fost "aproape tot atât de teribilă ca a lui Hanibal".- Iată câteva încercări de-a aduce mai multă dreptate socială pe pământ.Cât sânge s'a vărsat pretutindeni,contra abuzurilor celor ce pierd simţul proporţiilor! Orice ideal curat,orice luptător desinteresat contribue la realizarea unei lumi mai bune.Cum însă aceste eforturi duc adesea la băi de sânge,se pune întrebarea dacă violenţa nu întunecă rezultatele.De aceea e de preferat non-violenţa.Creştinismul o spune.Progresul moral trebue obţinut prin educaţie.Numai o ridicare a conştiinţei umane poate purifica viaţa.Forţa nu rezolvă nimic.Puterea stă în selecţionarea şi ridicarea caracterelor.

Am vorbit în aceste rânduri despre colaborarea dintre Maniu şi partidul ce conducea,şi Mişcarea Legionară.Am vorbit despre ele deoarece le cunosc mai bine şi ele corespund adânc vederilor mele.Insă colaborarea e necesară între toţi locuitorii ţării.E vorba de-o civilizaţie ameninţată,ce e a tuturora.Ca să putem ajunge la o solidaritate,e necesar să ne apropiem de o poziţie independentă,ce poate sudă oamenii în esenţial.Aceasta nu atinge fidelitatea ce datorăm unor figuri excepţionale sau unor idei deosebite,căci ceeace e superior, ceeace merită închinare,are factură universală.Colaborarea forţelor se impune azi,ca şi mâine,dacă minunea unei eliberări va veni,căci şi atunci,cel puţin temporar,se vor pune probleme complicate.Sunt prea mari jertfele făcute,şi ce se vor mai face,ca să nu încercăm totul pentru a uşura viitorul.Căci ce îngrozitor ar fi ca peste atâtea sacrificii "să se instituiască o castă biruitoare, căreia să i se deschidă porţile către viaţa afacerilor,a loviturilor... a exploatării altora"!

Horaţiu Comăniciu

&& "Vatra" dispune,prin dania unui cititor plecat în altă lume,de o colecţie completă a celor 30 de ani de apariţie.In dorinţa îmbunătăţirii publicaţiei,tehnică şi de expediţie,o punem la "licitaţie".Preţul de plecare este,la sugestia defunctului,de una mie de dolari.Cei ce o doresc,pentru biblioteca personală,sau pentru vreuna publică,sau pentru consultare,îşi pot înainta oferta. Transportul va fi gratis.-

&& "Nu am văzut nicio ţară,niciun popor,nicio instituţie,nicio biserică, niciun partid,niciun om care,îmbrăţişându-se cu Anticristul,să nu sfârşească rău",se spovedeşte dl Sima,în "Ţara şi Exilul"lui."Naţiunile se descompun,Statele cad,partidele dispar,bisericile îşi pierd strălucirea,iar oamenii mor din interior".Aşa e: o spune Stan Păţitu! "Dacă credem în Dumnezeu,trebue să-I fim leali.Nu putem fi în acelaş timp şi cu Dumnezeu şi cu Lucifer.Nu câştigăm nimic cu această atitudine de duplicitate.. Se pierde totul: onoare,demnitate umană.. Până la urmă praf şi pulbere se alege de toate planurile noastre...".Amin!

&& Tânărul George M.Hojbotă din Toronto(Canada) a trimis un viguros protest la ABC-TV contra încriminării Arhiepiscopului Trifa drept criminal de război, acuzaţie adusă"nu de guvernul american,ci de un foarte restrâns grup de evrei răzbunători şi militanţi".Scrisoarea,însoţită de material documentar,a fost trimisă şi preşedintelui Carter,primului ministru Trudeau al Canadei,şefilor de Stat din lumea liberă,mai multor miniştri,deputaţi,senatori,presei,posturilor de radio şi televiziune.-

&& Numărul evreilor din lume atingea anul trecut,după "American Jewish Year Book"(N.York),cifra de 15 milioane,repartizaţi astfel: Statele Unite,5.860.900; Israel,3.135.000; Rusia,2.666.000; Franţa,650.000; Anglia,410.000; Canada, 305.000; Argentina,300.000; Brazilia,150.000; Africa de Sud,118.000; etc.

&& Citim în "Micro-Magazin" că Şahul a fost pedepsit de Dumnezeu pentru că a vrut,contrar prevederilor biblice,să reconstruiască Babilonul.Intreprindere cu atât mai dificilă,cu cât fostul Babilon se află nu în ţara sa,Iran, ci în Irak.

&& După slujba Invierii,Duminică 6 Aprilie,Monseniorul Cosma a oprit la masă,în Rue Ribéra,pe toţi participanţii.Masa a fost onorată cu prezenţa Monseniorului Descamps,vicarul Arhiepiscopiei Parisului,care are în grija sa,printre altele,toate culturile orientale,vreo zece la număr în capitala Franţei. Dintre acestea,Inaltul Prelat a ţinut să participe,de Paşti,la slujba românească.-

MARGINALE

* Un model de stalinism.- Regretăm,dar nu avem încotro decât să cităm "Carpaţii",publicaţia din Madrid,specializată,de vreo doi ani,în împroşcări cu noroi.Ce-ar zice bietul Aron Cotruş,Director post-mortem,dacă ar învia? De data aceasta "Carpaţii" şi-au făcut rău de cap.In ultimul număr publică la o aşa zisă "Tribună liberă",o aşa zisă scrisoare,semnată de un aşa zis Sever Manea. Numele acesta sună bine a "cetăţean indignat",de pe timpurile lui Constantin Bacalbaşa.Aşa zisa scrisoare e un model de stalinism.Ea cuprinde la adresa noastră tot felul de invective clasice în "Pravda" la zile mari,în epoca lui Stalin.Lipseşte numai "viperă lubrică",pentruca vocabularul stalinist să fie complect.

Scrisoarea şi semnatarul bat însă de departe la ochi,ca ticluire şi ca nume de împrumut.Nu e prea greu de inventat o adresă şi un semnatar."Plastografii", băieţi cu bacalaureat,au aflat şi ei de un Goethe,mare poet german.Şi ca Români deştepţi,şi-au zis că în fiecare oraş german mai însemnat,există o Goethestrasse cu numărul 15 şi etajul II,unde ar putea fi plasat un "Sever Manea" indignat. Numai că de data asta "plastografii" au nimerit-o prost.Oraşul Ulm a găsit de cuviinţă să onoreze nu numai cu o stradă ci cu o piaţă,numele Poetului Naţional. La Ulm nu există Goethestrasse,ci Goetheplatz.Şi nu există şi nu a existat niciodată un "Sever Manea" la Ulm.Oricine îi poate verifica inexistenţa,la Biroul Populaţiei din acel oraş.S'ar putea însă ca falsul S.Manea să-şi fi dat osteneala de a expedia aşa zisa scrisoare chiar din Ulm.Sever Manea este,cum scrie Nae Ionescu despre Verax,"unul din vitejii cari iscălesc... anonim".

Am putea ghici,fără prea mare greutate,cine se ascunde după un nume de împrumut.Ce importanţă ar avea unul din acei "Tartuffe" din Exil,model de ipocrizie,vulgaritate şi ingratitudine,imortalizat de Molière! Nu vedem însă cine are interes să repună în discuţie "Biblioteca Română" din Freiburg.Sprijinul Principelui Nicolae e prea notoriu ani dearândul,pentru ca să poată fi contestat.Să dăm detalii? Să reamintim iarăş cauzele conflictului de atunci cu"Biblioteca"? La ce bun? A trecut mult timp de atunci şi avem altceva de făcut.Noi ne urmăm drumul nostru,"Biblioteca" pe al ei.Ne consternă însă procedeele staliniste şi complicitatea cu ele a unei publicaţii pretinsă de inspiraţie legionară,şi deci cu veleităţi de probitate în Exil.-

* ...şi o curiozitate.- Dar,ca o curiozitate,găsim în aceeaşi publicaţie complice cu moravurile staliniste,memorandumul nostru,întins pe mai multe pagini,despre Garda de Fier,întocmit la Bad Gastein în Mai 1945.In primul rând nu e un procedeu corect de-a tipări un document fără învoire,mai ales când,pe o altă pagină,autorul e batjocorit fără măsură.In faţa acestui contrast,nu înţelegem ce au urmărit "Carpaţii" cu publicarea memorandumului.Un sens ar fi avut dacă ar fi fost însoţit de câteva date obiective,care să clarifice împrejurările,scopurile şi destinaţia acestui document,la o cotitură a Istoriei.Dar aşa,fără nicio explicaţie,el apare doar ca un articol mai lung,inedit.

Ce şi-au închipuit cei dela "Carpaţii" şi cei din spatele lor? Că azi ne încurcă solidaritatea cu Guvernul dela Viena? Că ne supără numele d-lui Sima, citat de mai multe ori în memorandum? Dacă au calculat aşa,au calculat greşit. Noi nu avem obiceiul să renegăm răspunderile şi adevărul,după convenienţă.Mai zilele trecute am recunoscut public,în cadrul unui seminar democratic,rolul nostru,după cum l-am conceput noi,în Guvernul dela Viena.In mintea noastră,şi aşa am lucrat cu stăruinţă până la urmă,rostul Guvernului dela Viena nu era continuarea unui răsboi pierdut,ci pregătirea unei poziţii cât mai justificate pentru România,la încheierea Păcii.Scopul acesta se vede bine în însăşi motivarea existenţei Guvernului dela Viena şi,ulterior,în memorandumul dela Bad Gastein. In Decembrie 1944,Preşedintele Guvernului,D-l Sima,ne-a însărcinat pe noi cu redactarea unui proect de statut constitutiv al Guvernului Naţional Român.După acest Statut,aşa cum l-am gândit în funcţie de normele Dreptului Public inspirate din adagiul roman <u>Periculum in mora</u>,Guvernul Naţional nu era constituit contra Statului Român existent,ci ca o continuare a lui,în Exil.Noi consideram că libertatea Regelui şi a Guvernului au fost confiscate în urma ocupaţiei militare a României de către Armata Sovietică.Şi în consecinţă,Guvernul Naţional Român în Exil le va ţine locul până când Regele îşi va recâştiga libera exercitare a Prerogativelor Regale şi Guvernul îşi va relua libertatea de funcţiune, într'o Românie suverană.Mihail Sturdza,Ministru de Externe în Guvernul Naţional, menţionează,subliniat,în cartea sa "România şi sfârşitul Europei",apărută în

1966,ce cuprindea baza constitutivă a Guvernului dela Viena: "Dar noi,la Viena, -scrie Sturdza-,chiar din Decembrie 1944 ne hotărîsem să-i considerăm pe toţi, şi pe Rege cu ei,ca pe prizonierii unei forţe armate vrăjmaşe.Ne hotărăsem să considerăm că Ţara nu mai avea nici Guvern nici Rege,şi că acei care apăreau în formaţiile guvernamentale succesive erau unii agenţii duşmanului,iar ceilalţi Români terorizaţi sau neputincioşi,care exercitau funcţiuni împotriva voinţei lor sau chiar sub ameninţarea violenţelor corporale".Se vede dar câtă independenţă dovedea Guvernul dela Viena pe chestiuni de principii,dacă revendica numele Regelui,desigur execrat de Guvernul German,mai ales după 23 August. De altfel şi mai înainte,în 1942,trimişi ai Guvernului German sugerau D-lui Sima eliminarea Monarhiei.

Tot aşa nu ne lepădăm nici de numele D-lui Sima,consemnat în memorandumul dela Bad Gastein în raport cu mai multe acte ale sale,argumente tari în rând cu Statutul din Decembrie 1944,la scoaterea din cauză la Nürnberg a Mişcării Legionare,a Guvernului dela Viena şi a Armatei Naţionale..Noi ne-am îndepărtat de Dl Sima din 1948-50,când,după ce a anunţat o politică liberală,a făcut alta contrarie.Din contradicţia dintre cuvinte şi fapte au decurs avatarele D-lui Sima şi ale Mişcării Legionare.

In relaţie cu memorandumul dela Bad Gastein şi cu evenimentele corespunzătoare,noi am scris mai de mult o broşură intitulată "Itinerariu în trecut",pe parcursul Berlin-Viena-Bad Gastein-Glasenbach,unde memorandumul e reprodus în întregime la urmă,fără a fi schimbat,fireşte,o virgulă.De place sau nu place altora,noi nu schimbăm adevărul despre ce am susţinut altă dată,de dragul unor oportunităţi trecătoare.-

* "Noi suntem"!- Regretăm deasemenea observaţiile pe care le aducem la cunoştinţă D-lui Brădescu,care a consacrat o întreagă "Opinie" D-lui Mareş.Ce îi obiectează? Ii obiectează mai multe expresii şi cuvinte publicate în "Bire", presupuse de natură injurioasă.D-l Mareş pomeneşte de "totalitari",de "extremişti",de "marginali ai Exilului",de "pistolăria extremismelor".Ei,şi? Dl Mareş nu numeşte pe nimeni.Atunci noi avem de ce bănui până nu ne spune Dl Mareş cine sunt în mintea sa totalitarii,extremiştii,marginalii,etc. Legionarii nu sunt în aceste categorii.Dl Mareş se gândeşte,desigur,la comunişti.Singur Dl Brădescu constată cât de "extrem obscur şi eliptic" e Dl Mareş în expunerea sa, în care "cu greu poţi distinge când e vorba de Comunişti,de Legionari sau alt soi de extremişti".Fără îndoială,nu e vorba de Legionari.Legionarii adevăraţi nu sunt extremişti.Nu sunt nici "extremişti ai libertăţii",cum îi plăcea dlui Sima să-i definească într'o butadă,pe vremea convertirii sale la Democraţie. Sigur deci,e vorba de Comunişti.Căci Dl Mareş,anticomunist,nu poate ridica "baltagul" împotriva altora decât a comuniştilor.Legionarii sunt doar veterani ai anti-comunismului.Contra oricărui gen de totalitarism,"baltagul" îl ridică şi Legionarii.Dl Brădescu gândeşte altfel? Atunci de ce Legionarii ar sări din bae să strige "noi suntem!" cei vizaţi de epitetele Dlui Mareş! In cazul de faţă,Dl Mareş nu merită,după vorba franţuzească,"ni cet excès d'honneur,ni cette indignité".

Aşa fiind,nu am şti în logica noastră la cine se referă Dl Brădescu cu aluzia la "celebra aripă a extremiştilor intraţi fără condiţii în compoziţia C.N.R.-ului".In sensibilitatea Dlui Brădescu însă,grăbit să identifice pe "extremişti" cu Legionarii,e de presupus că ţinteşte majoritatea Legionarilor,participantă la C.N.R. cu Partidul Totul pentru Ţară.Expresia Dlui Brădescu la adresa majorităţii Legionarilor,"extremişti care suportă cu resemnare bovină(sublinierea noastră) orice jignire",nu e numai lipsită de eleganţă,dar şi de obiectivitate,şi chiar de bună cuviinţă.Ceeace nu era de aşteptat dela un scriitor dedicat prozei legionare.Scrisul politic legionar,şi chiar ne-legionar,e şi un exerciţiu de pedagogie.Dar eventualul "călcat în străchini",pomenit de Dl Brădescu,nu o fi tocmai lipsa de "resemnare"? Dl Brădescu nu citeşte "Vatra"? C.N.R;,cum am mai scris,este o Agoră,unde fiecare are libertatea de cuvânt şi dreptul la critică şi la opoziţie.Dacă aceste libertăţi şi drepturi nu sunt pe deplin respectate,atunci replica vine sigur dela cei cari în adevăr nu zălogesc nimic pentru niciun fel de "blid",cuvântul atât de distins al Dlui Brădescu. Dar,"à-propos"! Circulă zvonul cererii Dlui Sima de audienţă la Rege.Este bunul său drept,mai ales că de vreo doi ani l-a menajat pe Rege,caşi Dl Brădescu.Regele e ţinut să asculte opiniile(fără intenţie de calambur) din toate sectoa-

rele Exilului.Grupul Dumnealor nu are cumva în vedere şi un eventual "blid de... perspective efemere",cum se exprimă Dl Brădescu? Altfel,ce ar căuta Dl Sima la Rege!

Şi un ultim cuvânt.Dl Brădescu pomeneşte iarăş,ca un leitmotiv,de Mişcarea Legionară "legitimă".Dar legitimitatea e atributul stabilităţii unui regim într'un Stat,şi nu al unei mişcări,legionară sau alta! Mişcarea,cum îi spune numele,e contrariul unei stări statice; ea e un curs,ca al unui fluviu,de prefaceri. Legitimitatea într'o mişcare,mai ales a Erarhiei,e mobilă,nu statică.Legitimitatea,dacă se poate numi aşa,într'o mişcare,o dă capacitatea de luptă şi înoirea prin fapte.Nu mai insistăm acuma.Cramponarea de un concept fals,a adus şi aduce numai ponoase.Cât despre confuzia între unii şi alţii,să nu aibă grijă Dl Brădescu.Nimeni nu confundă Grupul său,cu majoritatea legionară.Nimeni nu-l va trage la răspundere pe Dl Brădescu pentru faptele Partidului Totul pentru Ţară.

* Democraţie funerară.- Puterile Occidentale,mari şi mici,sunt democrate.Şi, ca democrate,nu iartă pe dicatori nici după moarte.Aşa,la funeraliile lui Franco,acum aproape 5 ani,nu a luat parte niciun şef de Stat sau de Guvern occidental democrat.Doar un şef de Stat "fascist",Generalul Pinochet,a fost prezent. Gazdele,în curs de democratizare,parcă nu ştiau ce să facă cu el.

Acum a murit Tito.Am rămas uluiţi de câtă sumedenie de Regi,Şefi de State şi de Guverne din Occident,s'a îndesat la estrada funebră a ilustrului Şef de Partizani.Nici la înhumarea lui Kennedy,democratul prin antonomasie,nu s'au adunat atâţia lideri democraţi.Să fi fost mai democrat Tito decât Kennedy? Noi ştiam sigur că el a fost,până în 1948,Stalinul Balcanilor.Apoi,după conflictul cu Stalin cel Mare,Mareşalul Tito s'a moderat şi a devenit cel puţin tot atât de dictator ca Generalul Franco.Admirăm sincer pe Tito cum a ştiut să evolueze dela Stalin la Franco,adică dela Satrapie la Caudilat.Dar atunci ce fel de credinţă democrată arată liderii occidentali? Ce fel de consecvenţă democrată dovedesc ei când snobează pe Dicatorul defunct dela Madrid,dar se îmbulzesc la doliul după Dictatorul dela Belgrad? Brejnev,Hua-Ko-Feng,Ceauşescu(mai ales Ceauşescu),Gierek,Honeker,etc.,veneau în familie să-şi plângă mortul lor.Dar capetele încoronate şi mai-mărimile democrate? Ce căutau la pomana comunistă Regele Norvegiei,şi al Suediei,şi al Belgiei,şi Prinţul-Consort al Angliei? Şi lungul şir de mari dregători ai Democraţiei,în frunte cu Madam Thatcher? S'au strâns acolo, zic ei,ca să folosească un prilej de întâlnire.Dar prilej de întâlnire nu era şi la căpătâiul lui Franco? Concluzia e simplă.Caz de democraţie nu se face după un criteriu obiectiv,ci după înclinaţii şi părtiniri.Democraţiile Occidentale strâmbă din nas faţă de dictaturile anti-comuniste şi le tolerează numai din necesitate.Ele se simt mai în familie cu dictaturile comuniste.In fond,pe deasupra popoarelor se întinde o stare de înrudire mai apropiată sau mai îndepărtată,dela Roosvelt la Stalin,dela Nixon la Mao.

Să nu ne lăsăm amăgiţi de rumoarea în cazul Afganistanului.Cărţile sunt în curs de amestecare,cu asul întins pe sub masă lui Brejnev.Şi,după ce farsa va fi jucată,Presa scrisă şi mediile audio-vizuale vor relua corul de laude a destinderii şi a pacifismului sovietic.Carter,sau succesorul său,va pupa iarăş pe Brejnev,sau pe cine îi urmează.Şi aşa mai departe,până ce într'o zi se va întâmpla ceva,ce nimeni nu ştie şi nu poate acum să prevadă.Dar noi cei din Exil să tragem încă o învăţătură după pelerinajul Democraţiilor la sicriul lui Tito.-

* Seminarii,teme şi desbateri.- La sfârşitul lui Aprilie şi la jumătatea lui Mai s'au ţinut la Frankfurt şi la Königswinter,lângă Bonn,seminarele organizate de "Grupul din Paris",animat de Dl Mihail Korne,şi de "Cercul Democrat Româno-German" din Köln,prezidat cu multă competenţă de Dl Şerban Orăscu,ajutat de vrednicul Ştefan Ţiu.Am mai pomenit şi scris în "Vatra" despre "Grupul din Paris" şi despre "Cercul Democrat Româno-German".Am subliniat atunci stilul lor modern şi actualitatea în desbatere faţă de Comunism."Grupul din Paris"propagă cooperarea între Naţionalităţile din Europa de Est şi de Sud-Est."Cercul Democrat" desvoltă relaţiile între intelectuali români şi germani pe frontul larg al Culturii politice şi sociale,tot faţă de Europa de Răsărit.

La Frankfurt s'au adunat la 26-27 Aprilie,pe tema relaţiilor Chinei,Jugoslaviei şi Occidentului cu Uniunea Sovietică,circa 40 de persoane de diferite naţionalităţi: Ruşi,Cehi,Slovaci,Sârbi,Croaţi,Bulgari,Unguri,albanezi şi destui Români.Tezele au fost susţinute în privinţa Chinei de Dl Poremski,rus,în privinţa Jugoslaviei de Dl Krstici,sârb,şi în privinţa Occidentului de Dl Korne,

român.Referatele,bine motivate de toţi trei,au stârnit desbateri prelungite şi animate,la care au luat parte mai toţi Românii.Ne-au bucurat declaraţiile publice ale Dlui Barev,bulgar,la adresa Dlui Korne,preţuit ca "motor" al Grupului din Paris.Ne-am amintit cu mai bine de 30 de ani în urmă de "Comitetul Naţiunilor oprimate de Comunism",constituit la Madrid în Octombrie 1948,din foştii Miniştri,Insărcinaţi de Afaceri şi Reprezentanţi ai Poloniei,Ungariei,Slovaciei, Croaţiei,Cehiei şi României.Până la urmă se alăturase şi Ambssadorul Chinei Naţionaliste.Zece ani,până am plecat din Madrid,am fost Secretarul-General al acestui Comitet de Naţionalităţi,cu Ministrul Poloniei,Marian Szumlakowski,ca Preşedinte.- Acţiunea "Grupului din Paris" trebue sprijinită,extinsă şi amplificată,pentru ca să poată pătrunde în cercuri cât mai largi ale opiniei internaţionale.-

La Königswinter,pe marginea Rinului, 35 de invitaţi şi mai mulţi participanţi au ascultat referatele D-lor Vinograschi,Bidian,Mocanu,Negoiţescu şi al nostru.Omitem fireşte,din discuţie,Referatul nostru.Toate celelalte referate s'au ridicat la un nivel superior ca stil şi argumentare,cu o menţiune deosebită pentru cel al Dlui Mocanu,despre Blaga.Astfel am avut prilejul unei constatări îmbucurătoare.Trei din cei cinci referenţi s'au expatriat în ultimii ani, iar cel de-al patrulea,Dl Negoiţescu,nu e nici măcar un exilat.Comportamentul lor intelectual,în mod de judecată şi de expunere,nu arată nicio resimţire de pe urma Regimului Cultural din Ţară,şi deci nicio cezură în raport cu colegii lor,beneficiari a mai multor decenii de libertate.

Referatele au fost urmate de desbateri cu mult nerv,datorită D-lor Orescu, Lapedatu,Vinograschi,Câmpeanu,Bidian,Dr.V.Ionescu,Mareş,Belker,etc.,şi Doamnelor Câmpeanu şi Olteanu."Centrul Democrat Româno-German" pune la dispoziţia intelectualilor,prin seminarele pe teme de actualitate şi de viitor,o excelentă platformă de lansare de idei şi de desbateri.Noi nu putem decât să-l îndemnăm să stărue cât mai mult şi cât mai departe pe această cale productivă şi eficace.-

M.F.Enescu

&& "The Times"din Londra a publicat,la 20 Martie,o întâmpinare a Asociaţiei Culturale Române(Acarda),condusă de dl Raţiu,în care se arată că vizita ministrului de Externe englez,lord Carrington,la Bucureşti,ar avea un sens dacă acesta ar interveni pentru respectarea unor drepturi omeneşti,a căror violare, în Afganistan,deja a condamnat-o; că,de altfel,nu se vede nevoia de a face din Ceauşescu,a cărui soartă depinde total de ruşi,un intermediar între aceştia şi englezi în problema neutralizării Afganistanului.-

&& Asociaţia Română Culturală din Hamilton(Canada),prezidată de dl George Bălaşu,a sărbătorit ziua de Zece Mai la "Câmpul Românesc".Cu acest prilej a avut loc şi sfinţirea monumentului generalului Platon Chirnoagă,ridicat din iniţiativa d-lui maior Bumbăcescu.Au slujit preoţii Graţian Radu,N.Tănase,N. Zelea şi D.Ichim.Au vorbit,despre întreita însemnătate a sărbătorii noastre naţionale,cum şi despre personalitatea generalului Chirnoagă,domnii: maior Bumbăcescu,dr.I.V.Emilian,C.Magirescu,N.Novac,I.Halmaghi şi Gh.Bălaşu.Dl Zahu Pană a recitat "Intoarcerea lui Ulisse,"de Radu Gyr,iar pr.Ichim dintr'un poem propriu.Printre cei circa 400 de participanţi se mai aflau domnii I.Păscăluţă, Gh.Bulumete,Gh.Bocioagă,N.Naum,Gh.Loghiade,Huleva,Cristu Lapa,V.Guian,Raul Marian,Gh.Donev,Al.Bratu,N.Popa-Argentina,etc.-

&& "Renaşte firea",e ultima placă,operă a D-nei Eglantina Daschievici cu prilejul Paştelui,cu un buchet de 12 cântece.In Iulie apare vol.II din minunata "Ţara mea".Activitatea autoarei este elogiată,cum vedem din extrasele de scrisori,de cunoscători şi patrioţi ca Nelu Manzati,dr.D.Marin,dr.Ovidiu Vuia, dr.Oct.Roşu,Nina şi Ştefan Gh.Theodoru,Horaţiu Comăniciu,etc.Adresa autoarei: 4621 N.Kenmore Ave. - Chicago /, Ill.60640 - Statele Unite.-

&& Intr'o broşură turistică internaţională pentru anul trecut găsim,la detaliile pentru România: "Déjeuner à Pitesti,centre industriel actif,visite du Monastère de Cozia,fondé en 1386 à l'hôtel Boulevard ou Continental".Ştiam noi că Mircea a fost bisericos,dar c'a făcut mănăstiri până şi prin hoteluri,ignoram până azi! Sau,e aci vreo colaborare a academicianului Ceauşescu?!

&& "Noi Tracii",publicaţie a camaradului Drăgan,are în poză,în Februarie, "Vila lui N.Iorga,de unde a fost ridicat de asasinii legionari în seara zilei de 27 noiembrie 1940".De ce nu şi-o fi arătat indignarea,dl Drăgan,atunci?

TITO ŞI ROMÂNII

Moartea lui Tito ne dă prilejul unei priviri asupra relaţiilor sârbo-române în perioada post-belică.In general bune,aceste relaţii n`au fost lipsite de pete şi neîmpliniri; după cum nici luptele împotriva duşmanilor externi şi adversarilor interni,tot patrioţi şi ei,nu vor fi fost chiar "cele mai umane bătălii din istoria tuturor războaielor",cum s`a afirmat după deces.

Luptele cu nemţii erau încă în toi în Serbia când Tito îşi făcea primul sbor, peste România,spre Moscova,spre a lua ordine dela Stalin.Cu acest prilej el a făcut o escală mai lungă la Craiova,spre a-i contacta pe comandanţii sovietici. A fost găzduit într`un conac boieresc din împrejurimile oraşului,rămânând uimit de atâta confort.Stenografa însoţitoare nu-şi mai poate reţine admiraţia pentru saloanele,băile,covoarele conacului,notând că acesta aparţinea unei"contese". Dar,tot în acele zile,au fost aduşi acolo mai mulţi luptători naţionalişti,prinşi şi jertfiţi drept omagiu pentru "înalta" prezenţă a şefului comunist.Printre aceşti lichidaţi se găseau şi câţiva români sud-dunăreni.Poate,întâmplător.Nu întâmplător însă au fost unii dintre aceşti români trimişi ulterior,se pare sub ameninţare,să spioneze prin România.Unul dintre ei a fost trimis în taină să săvârşească un anume omor.

Nu numai oamenii politici români,dar şi populaţia noastră a trebuit să aibă neplăceri şi griji din cauza spiritului agresiv,cam neînfrânat în primii ani postbelici,al partizanilor sârbi.Aliaţi ai victoriosului Stalin,ei se simţeau la largul lor şi aproape se identificau cu conduita marelui frate slav.Se vântura planul însuşirii întregului Banat,pe motiv că în 1941 avioane germane de bombardament ar fi decolat dela Timişoara.Or,România fusese singurura ţară vecină care nu partifipase la fărâmiţarea Serbiei ocupate.Partizanul de vază Ianez Vipotnik,bunăoară,spunea în 1946 prin centrul Bucureştiului că n`ar fi rău ca "Timişoara să devină a noastră".Un altul,acum în diplomaţia iugoslavă prin USA,îi califica pe români de "hoţi adevăraţi",şi-şi permitea să toasteze la Athenée Palace numai pentru "solidaritatea slavă"; căci se vântura planul anexării Bulgariei,ca a 7-a republică iugoslavă.Unor albanezi,de faţă,le spunea că "pe voi şi-aşa vă înghiţim",iar bieţii oameni,printre ei şi un aromân,se vedeau obligaţi să zâmbească a"aprobare".Nici vorbă de vreun schimb de studenţi: pentrucă "n`au studenţii iugoslavi ce învăţa dela români,ca să vină la facultăţile de-aici".Populaţia sârbă din Banat era asmuţită la boicotarea oricărei bune înţelegeri cu românii.Se ajunsese acolo că la şcolile sârbeşti se cânta numai imnul iugoslav şi se arbora numai drapelul lor.Invăţătorii români din satele mixte aveau numai afronturi şi n`aveau cui se plânge.Agenţi sârbi,deveniţi partizani acum,cutreierau nestingheriţi satele sârbeşti,asmuţind la acţiuni antiromâneşti. Unii dintre ei fuseseră băgaţi la legaţia titoistă din Bucureşti.O primă ispravă a lor a fost lichidarea prin centrul Capitalei a unui sârb bogat,care săvârşise "păcatul" de-a ajuta în vremea ocupaţiei pe orice iugoslav,inclusiv pe naţionalişti.Au emis deasemeni acte de protecţie a birtaşilor sârbi,făcându-i tabù faţă de autorităţile(financiare) româneşti.

Situaţia minorităţii române din Banatul iugoslav era cât se poate de rea, tratată ostil pe chestia numărului mic de partizani din mijlocul ei.Pe unul, care fusese înregimentat la partizani şi membru de partid,l-au jupuit de viu, acuzându-l de delaţionism.In satele româneşti au fost aduşi numeroşi colonişti din alte părţi,aşezaţi în case şi pe pământuri,ştiind numai să strice sau să fie în sinecuri în loc să producă.Datorită şi acestui fapt,un procent considerabil din aceşti români se află dispersaţi la munci în străinătate.Situaţia luase deci proporţii îngrijorătoare.Conduita iugoslavă nu era deloc în spiritul relaţiilor,totdeauna bune,dintre români şi sârbi,cari niciodată n`au avut între ei războaie.Această situaţie s`a remediat numai în urma vizitei incognito a lui Petru Groza la Tito,căruia i-a invederat că România are guvern democratic şi că forţele ei democrate nu trebuesc tracasate şi cu astfel de tensiuni.Aici Tito a dat dovadă de înţelegere.Dar cum ştia el să stârnească agitaţii prin vecinătăţi,s`a văzut apoi în cazul Greciei,Italiei,Austriei,Bulgariei,pe rând.Când a vizitat România prima dată,în 1947,Tito şi-a luat alură de "dascăl" faţă de tovarăşii români,"mai puţin experimentaţi".A şi afirmat ulterior,c`a venit la Bucureşti pe "o vreme de ger şi ninsoare,să fie de ajutor politic tovarăşilor români".Găzduit în castelul fost al lui Brâncoveanu(pe Şoseaua Jianu),el a transmis bucătarilor,peste capul gazdelor,să gătească numai ce va zice adjutantul lui şi sub supravegherea "responsabililor" din suita sa.

Se pare că Tito a ştiut să preţuiască atitudinea mai potolită a conducerii RPR în perioada blestemului imform-biroist.La prima-i vizită în Rusia,cu normalizarea relaţiilor,Tito ţinuse să-şi facă deplasarea cu trenul prin România şisă aibă mai întâi o întrevedere cu Gheorghiu-Dej.Dar "chestiunea populaţiei sârbeşti" tot exista,acum sub alt aspect.Pe vremea campaniei anti-titoiste,chiaburi sârbi au fost,ca şi cei români din zona de graniţă,deportaţi în Bărăgan.Se considera însă c`au fost maltrataţi ca sârbi,- încât Tito,la înapoiere,a crezut de bine să le adreseze o cuvântare în gara Timişoara,îndemnându-i la loialitate faţă de RSR.Au urmat relaţii tot mai prieteneşti,mai ales pe chestiunea construcţiilor comune la Dunăre.

R.S.R.-ul niciodată n`a manifestat vreo iniţiativă sau interes pentru Românii din Iugoslavia.Mai mult decât reticenţe,nejustificate de altfel,s`a putut observa,din păcate,o tristă ignoranţă în materie,în care Tito a avut mai buni sfetnici.Intelectuali sârbi din Banatul românesc,cu sentimente nu chiar amicale pentru noi,există şi acum la Belgrad.Unul dintre aceştia a avut un rol deosebit în pecetluirea soartei învăţământului la fraţii timoceni.Recentul tratat româno-iugoslav,iscălit de Tito şi Ceauşescu,sunt pomeniţi până şi puţinii croaţi din România,în timp ce problema etnosului românesc,destul de important,din sudul Dunării şi Macedonia,se trece cu totul sub tăcere.Acest aspect al problemei "Tito şi Românii",cei din Iugoslavia,e o pată neagră în lăudata rezolvare a problemei naţionale în Iugoslavia de către Tito.El a rezolvat doar problema popoarelor "mari",slave,dar în Iugoslavia există şi alte 18 minorităţi şi grupuri etnice. Dintre acestea,minoritatea română din Serbia,Istria şi Macedonia rămâne la fel de oropsită din punct de vedere naţional ca'n Iugoslavia monarhică,cunoscută prin tratamentul şovin al minorităţilor.Cât despre Românii din Voivodina,aceştia au venit cu moştenirea culturală afirmată din Austro-Ungaria şi n`a putut fi desfiinţată.In cazul Macedo-Românilor,s`a respectat "moştenirea" din vremea regatului iugoslav,care a anihilat bruma de învăţământ românesc,pe motiv că tot ce venea dela stăpânirea turcă trebuia înlăturat.In cazul Istro-Românilor şi al grupului din Bosnia,ignorarea va fi fost pe baza strigăturii de joc,dacă ne mai poate arde de glumă: Fugi de-acì că eşti prea slabă! In cazul Românilor din Serbia,cei mai numeroşi,deasemenea se duce mai departe "moştenirea"ignorării lor, sub vechi pretexte pseudoştiinţifice şi şovine.In şovinism,comuniştii sârbi nu sunt mai prejos ca"reacţionarii".Tito,care a ştiut să strunească şovinismul sârb când a fost vorba de numeroşii albanezi dela Cosova,n`a ajuns în toată îndelungata lui "domnie" să facă nimic pentru "vlasi".Iar motive justificate pentru promovarea acestora ca minoritari conform principiilor sale şi ale ideologului său Kardelj,n`au lipsit.Mulţi dintre "vlasi" au fost luptători devotaţi şi membri activi de partid; unii au fost eroi notorii,căzuţi în lupte.Mai toţi aceştia s`au dovedit "pe linie",înţelegând să combată şi orice eventuală influenţă culturală venită din România.Ca atare,ei au şi fost început opera de afirmare a identităţii lor etnice,cu mijloace valahe în formă şi socialiste în conţinut.Au iniţiat două ziare în româneşte,scrise cu litere cirilice; au montat un post de radio; au antrenat massa tineretului şi locuitorilor,adresânu-li-se în graiul matern.Au luat şi atitudine critică faţă de poziţiile şovine.In Macedonia deasemeni începuse a se încuraja oficial afirmarea identităţii Aromânilor.

Incepuse un proces de creaţie în direcţia emancipării etnice a neamului valah,fie şi-aşa cum se poate face într`un regim comunist.Nimeni altul,ci un român sud-dunărean e alcătuirorul cântecului şi compozitorul melodiei marşului "tineretului lui Tito".Şi totuşi,procesul acela frumos început a stopat brusc.S`a profitat dibaci de nişte ezitări,pe-alocuri,în vremea conflictului ideologic cu Rusia.In ajutorul şovinismului mai venea şi principiul "fraternitate,unitate", repetat şi azi neostoit,aşa de drag lui Tito.Preocupat de alte individualisme pronunţate,de tendinţe centrifuge şi separatiste,acesta n`a mai avut timp,poate nici n`a cunoscut situaţia,să se ocupe de îndreptarea unei stări,care şi-aşa nu-i pricinuiau niscaiva complicaţii,deşi pe birou îi veniseră hârtiile privind o zurbă a Aromânilor dela Bitolia.

Suntem aşadar departe de a putea înscrie pe răbojul meritelor lui Tito rezolvarea problemei Românilor din Serbia şi Macedonia.Rămasă astfel încă odată în suspensie totală,problema acestor Români va avea încă de parcurs o cale sumbră până la vreun liman sau luminiş.Şi când te gândeşti că nici printre Românii din Iugoslavia şi nici din partea celorlalţi Români în general,Tito n`a avut parte de duşmănie ci de preţuire.Păcat că li s`a răspuns cu altă monetă!

Pătru Firu

DELA CONSILIUL NAŢIONAL ROMÂN

Consiliul Naţional Român a ieşit dintr`o perioadă electorală.Adunările Generale locale şi Adunarea Generală globală au ales birourile executive locale şi Biroul Executiv Central al Consiliului Naţional."Vatra",foaie independentă de partide şi grupări,dar angajată pe linia problemelor naţionale,dă o scurtă relatare,cu frământările inerente unor astfel de situaţii.

La 19 Aprilie 1980 a avut loc,la Freiburg,Adunarea Generală a Secţiei germane din CNR.Cinci persoane,dnii Mareş,Roşeanu,Constantinescu,Roşca şi Ionescu, au refuzat înscris să răspundă la convocare,"să voteze sau să se lase votaţi", după expresia D-lor,cât timp majoritatea nu recunoaşte ca valabile ceeace dânşii consideră ca hotărîri luate în Adunarea dela Frankfurt din 26 Ianuarie.Adunarea dela Freiburg,constituită cu două treimi din membri,prezenţi sau cu delegaţie, a luat act de refuzul celor cinci de a participa sau candida şi,în consecinţă, nu i-a mai convocat la viitoarea Adunare dela 31 Mai la Frankfurt.

In Adunarea dela 19 Aprilie a fost votat Statutul CNR cu anumite modificări, după lungi discuţii şi după mai multe convorbiri telefonice cu dl Penescu.Tot odată,după refuzul d-lor Amzăr,Nagacevschi şi Enescu de a candida la preşedinţie, a fost ales cu unanimitate de voturi Biroul Executiv Regional,compus din 5 persoane: Dl Al.Bidian,preşedinte; Dna Emiliana Negrea,secretară-casieră; membri: Dnii Dumitrescu,Morcov şi Nagacevschi.Adunarea şi-a exprimat regretul că,din cauza refuzului lor categoric,a fost pusă în situaţia de a nu alege în Biroul Executiv Regional şi de a nu-i desemna candidaţi pentru Biroul Executiv Central pe niciunul dintre cei 5 contestatari.

Adunarea Generală a Secţiei germane CNR din 31 Mai 1980 la Frankfurt,constituită tot cu două treimi din membri,prezenţi sau cu delegaţie,a votat completarea Statutului şi alegerea membrilor din Biroul Executiv Central.In acelaş timp Adunarea a decis în unanimitate editarea neîntârziată a unei publicaţii,numită "România de mâine",şi constituirea unui Cerc de studii.

Adunările Generale ale Secţiei germane CNR,atât din 19 Aprilie la Freiburg cât şi din 31 Mai la Frankfurt,au decurs,cu toate desbaterile vii,în deplină ordine şi armonie,luând toate hotărârile cu unanimitate de voturi.

Tot la 31 Mai 1980 să ţinut,la Paris,Adunarea Generală a Secţiei franceze CNR,pentru a alege Biroul Executiv Regional şi membrii Biroului Executiv Central.Cei 5 contestatari din Germania au cerut,din motive de divergenţă cu Secţia germană,să voteze în cadrul Secţiei franceze,alegerea membrilor Biroului Executiv Central.Biroul Adunării s`a opus,invocând Statutul,şi Adunarea Generală a respins cererea cu majoritate de voturi,prin ridicare de mâini.A urmat un tumult regretabil,după care au părăsit Adunarea 16 persoane în frunte cu dnii Câmpeanu,Zamfirescu,Mareş,Roşeanu,etc. După restabilirea liniştei,Adunarea a ales Biroul Executiv Regional,compus din 9 persoane: Ion Miloe,preşedinte; N.Guguianu,secretar; P.Indrieş,casier; membri: Ioana Brătianu,P.Barbăneagră,Lia Constantinescu,Corneliu Crişan,C.Ioaniţoiu.In acelaş timp,Adunarea a votat alegerea membrilor Biroului Executiv Central.

Intr`o declaraţie ulterioară,13 semnatari,în frunte tot cu dnii Câmpeanu, Zamfirescu,Mareş şi Roşeanu,protestează,cum afirmă dânşii,"împotriva încălcării principiilor fundamentale ale Comunicatului din 3 Iunie care a stat la baza constituirii CNR".Semnatarii,considerând ca "nedemocratice" practicile care au dus la convocarea şi decursul Adunării dela Paris din 31 Mai,contestă "validitatea hotărârilor" luate în cadrul Adunării,pentru mai multe considerente: persoane înscrise pe lista candidaţilor înainte de a fi admise în CNR; ordinea de zi arbitrară,nefiind discutată în prealabil de Biroul de Coordonare; punerea în faţa unui fapt împlinit prin impunerea la preşedinţia Adunării a unei anumite persoane; interzicerea participării la şedinţă şi negarea dreptului la vot celor 5 membri din Germania."In consecinţă",declară cei 13 semnatari,se vor menţine "într`o totală rezervă" şi vor înceta "orice colaborare cu iniţiatorii şi sprijinitorii unor asemenea acte şi metode".Dl Nicolae Niculescu cere într`o contestaţie separată suspendarea şi punerea sub anchetă a dlui Penescu,pe baza art.3,alin.1,din Statutul CNR,referindu-se la declaraţiile în procesul Maniu. Şi dl Dinu Zamfirescu cere printr`o adresă destinată Adunării Generale,şi fiecărui membru,suspendarea dlor Penescu,Guguianu şi Miloe,pentru "atitudine inadmisibil partizană,antidemocratică şi antinaţională,contrară spiritului în care s`a creat Consiliul şi străină literei Statutului",invocând art.3 şi 16.

In urma voturilor exprimate la 7 Iunie 1980 de Secţia americană, contopite cu voturile Secţiilor franceză şi germană dela 31 Mai, a fost ales Biroul Executiv Central, compus din 15 persoane, în ordinea scrutinului: Nicolae Penescu, Dumitru Găzdaru, Horia Comăniciu, Vasile Andrei, Alex. Bidian, Nic. Guguianu, V. Boldeanu, Anchidim Useriu, Emil Ghilezan, Ion Miloaie, P. Vălimăreanu, Al. Bratu, Ioana Brătianu, Claudiu Petruc şi Cicerone Ioaniţoiu. Astfel, formalităţile de constituire definitivă a Consiliului Naţional Român s`au încheiat cu scrutinul din 31 Mai în Europa şi din 7 Iunie în America.

Aici se termină fără comentarii relatarea din "Vatra". Continuăm cu câteva considerente personale. In privinţa dlui Penescu, în procesul Maniu, "Vatra" şi-a spus cuvântul în mai multe rânduri şi nu mai revine. In schimb, art. 3 din Statut este destul de echivoc şi cu mai multe tăiuşuri. In febra polemicilor, sau a intenţiilor secunde, oricine poate oricând abuză contra oricui de acuzaţia de acuzaţia de "activitate potrivnică intereselor poporului român" şi de "o activitate şi o comportare contrarii obiectivelor Consiliului". Termenii aceştia, ca şi acela de "antinaţional" trebuesc folosiţi cu economie şi discernământ contra cuiva.

Cât despre dnii Guguianu şi Miloae, contestatarii sunt ţinuţi să nu se oprească la generalităţi, ci să precizeze cum aceştia au păcătuit prin "atitudine partizană şi antidemocratică", încât decursul Adunării dela Paris din 31 Mai să fie bănuit de "ilegalitate". Ar fi păcat ca prima alegere în sânul unui Sfat naţional să fie suspectată la cea mai importantă Secţie, de iregularităţi. Dacă prezumţiile de imprudenţă faţă de bunul mers al Adunării ar prinde cu adevărat corp, atunci procedura democratică pune la dispoziţie mijloace de cercetare cu o comisie de anchetă instituită de Adunarea Generală.

Contestatarii mai au însă şi altă cale de revizuire. Statutul dă dreptul ca la cererea unui număr de 30% din membrii Consiliului să se convoace Adunarea Generală cu o ordine de zi valabilă. Contestatarii nu au decât să încerce această cale statutară. In tot cazul, retragerea pe Aventin nu e o politică bună. O ştim din şcoală, dela Menenius Agripa. Mai totdeauna, nu vine nimeni să-i aducă pe cei retraşi, înapoi de pe Aventin. Generalul Averescu şi Partidul Poporului sunt un exemplu de politică imprudentă, când, cu retragerea din Alegeri în 1919, şi-au pierdut dintr`odată imensa lor popularitate în favoarea altora.

Dar Consiliul Naţional Român este o adunare democratică. Dreptul la opoziţie, înscris în Statut, e sacrosanct şi itangibil. Să facem uz de acest drept cu o opoziţie constructivă şi măsurată, cu simţul răspunderii şi la nivel academic, când ne pare că Biroul Executiv Central se abate dela calea cea dreaptă democratică. Biroul Central Executiv nu e un organ de conducere, ci de propuneri, sugestii şi execuţie, cum îl arată şi numele. Decizia aparţine Adunării Generale Suverane. Şi, după trei ani, Biroul se mai schimbă după alte alegeri generale. Mai rămâne deschis drumul creator al scrisului, al cercetărilor şi al comunicărilor la Cercuri de studii.

Din rezultatul alegerilor pentru CNR, trebue să tragem o concluzie. Exilul este străbătut constant de un curent naţional. In funcţie de el au fost aleşi cei cari par că-l reprezintă mai bine. Noi nu ştim sigur cum operează acest curent în aplicarea principiului vaselor comunicante între Exil şi Ţară. Dar o împotrivire faţă de Curentul naţional din Exil, mai ales cu evocări caduce, deci deplasate, ar însemna o mare greşală, am putea spune o sinucidere politică.

Noi cunoaştem măreţia şi mizeria Democraţiei, din Antichitate până azi. Ea este totuşi, cum spunea Churchill, cel mai puţin rău dintre sistemele de guvernare a Societăţii umane. Să căutăm să reţinem ce e bun şi să eliminăm, pe cât posibil, ce e rău în Democraţie. Cam asta ar fi o primă misiune a Consiliului Naţional, în serviciul Poporului Român: să elaboreze pe măsura lui, doctrina şi practica unei democraţii adevărate.- E.-

&& In "Catacombes" găsim o scrisoare a dlui Sergiu Grossu, în numele Comitetului francez pentru apărarea preotului Calciu, către Papa, prin care-l roagă să intervină pentru liberarea preotului-martir. "Dacă, din nefericire, şefii acestei Biserici colaboraţioniste, în întregime controlată de Comitetul Central al Partidului, nu mai au nevoie de un preot demn şi curajos, să intervină pentru liberarea lui imediată şi pentru plecarea într`o ţară liberă din Occident".-

&& Tânăra publicaţie "Frândza vlahă" (Box 3413 Bridgeport/Conn. 06605 USA), scoasă de câţiva inimoşi macedoneni, a împlinit, de Paşti, un an de viaţă.-

DIN ZIARE, CĂRŢI, REVISTE

- Zamfir Arbure, Basarabia în sec.XIX, 1898: Situată la marginea lumii civilizate, soarta Basarabiei a fost de a primi cea dintâi toate loviturile tempestei, deslănţuită în contra lumii civilizate de lumea barbară, care se aşeza cu încetul în văile Rusiei dincolo de Nistru.. Avangarda acelor Români, cari au stăvilit în curgere de secoli puhoiul popoarelor barbare, au fost Românii din Basarabia, sentinela neadormită a lumii civilizate. Cu ochii ţintiţi spre pustiităţile de dincolo de Nistru, unde se învârteau hoardele Slavilor şi Mongolilor, Românii din ţinuturile Hotinului, Sorocei şi Orheiului păzeau hotarul Moldovei. Aci, între Prut şi Nistru, între cetatea Hotin şi Cetatea Albă, la Tighina, la Lipinţi, Chilia, lângă Cahul, Lăpuşna, Soroca, Varniţa şi aşa mai departe, s'au petrecut luptele cele mai crâncene între Moldoveni şi Turci, Tătari, Cazaci, Poloni. Solul Basarabiei e îmbibat cu sânge românesc. Pe acest petec de pământ românesc a fâlfâit în secolul XV steagul groaznic pentru musulmani al nebiruitului Ştefan cel Mare. Numele marelui Domn al Moldovei e scris cu litere de aur pe paginile istoriei Basarabiei şi toate încercările istoricilor ruşi, ca Batiuşcoff şi Nakko, de-a şterge de pe zidurile Hotinului, Sorocei, Tighinei, Cetăţii Albe şi ale Chiliei gloriosul nume al lui Ştefan cel Mare, vor rămâne zadarnice.-

- Iosif Toma Popescu, Aspecte umaniste în politică, în "Comuniunea românească", Detroit, Dec.79: După reîntregirea României, în 1918, ponderea populaţiei evreeşti devenise în toate domeniile de activitate mult mai importantă decât proporţia sa numerică. Astfel, evreii deţineau o mare parte din capitalul bancar, posedau cotidiane şi periodice de mare tiraj, aveau poziţii predominante în industrie. Comerţul de en-gros în anumite branşe, precum şi cel de desfacere în anumite regiuni, erau în exclusivitate controlate de evrei. In unele profesiuni ca medicina, avocatura, agenţiile de bursă şi altele, numărul evreilor era important.. Pe teritoriul român, controlat -în timpul ultimului război- de guvernul dela Bucureşti, n'au existat camere de gazare sau alte instalaţii pentru exterminarea în masă, n'a fost întreprinsă nicio acţiune în scopul de a supune pe evrei la distrugerea fizică, la vătămarea integrităţii corporale sau mintale, şi nu s'au practicat asupra populaţiei evreeşti operaţii de cobai. Deasemeni, ştiu că nu s'au organizat masacre. Cunosc toate aceste împrejurări fiindcă am fost, în acea vreme, avocat în baroul din Bucureşti şi unul din colaboratorii lui Iuliu Maniu...

Cu toate acestea, salvele trase din podul unei case asupra unei sub-unităţi germane în trecere printr'un oraş din Moldova, cum şi descoperirea unor manifeste cu conţinut antinazist, procuraseră guvernului dela Berlin pretextul de a pretinde ca agenţii săi să opereze ei înşişi arestări deoarece, afirmau germanii, poliţia română nu era suficient de activă şi transporturile lor spre front, prin România, erau periclitate de comploturile organizate de evrei. Intr'adevăr, în unele din cazurile invocate, participarea evreilor părea dovedită.. La începutul lunii Mai 1946, adică îndată după declanşarea procesului (Antonescu), Maniu a trimis o scrisoare lui Petru Groza, în care descria atitudinea binevoitoare a Mareşalului faţă de evrei.. Când Maniu şi-a făcut depoziţia, Antonescu a cerut să afle numai două lucruri şi anume: dacă acesta ştia în ziua de 23 August 1944 că el, mareşalul Antonescu, fusese arestat, şi dacă considera că Mareşalul era trădător de ţară. Maniu a arătat că despre arestarea mareşalului aflase abia a doua zi de dimineaţă, adică la 24 August; apoi, că nicio persoană de bună credinţă nu putea considera pe mareşal trădător de ţară. La sfârşitul şedinţei, el s'a apropiat de boxa acuzaţilor şi a strâns mâna mareşalului Antonescu.-

- Giuseppe Ricciotti, în "Julien l'Apostat", Paris, 1959: Hotărând reconstruirea templului din Ierusalim, Iulian încredinţă executarea unui oarecare Alipius.. Aflând de decizia împăratului, evreii din întreaga Diasporă fură transportaţi de entuziasm.. Sumele alocate de Iulian pentru lucrări erau enorme, dar la acestea veniră să se adaoge cele aduse de patriarhul întregului iudaism şi ofrandele spontane; femeile evreice se lipseau de veşmintele lor cele mai preţioase şi-şi ofereau bijuteriile pentru a contribui la întreprindere. Se începu cu degajarea amplasamentului, unde se afla cândva vechiul templu din Ierusalim, de dărâmăturile ce se acumulaseră de veacuri.. Or, se întâmplă că în momentul în care lucrările porniseră cu mult zel, se văzu extinzându-se la Palestina o mişcare telurică ce începuse în regiunile vecine la sfârşitul anului 362. Dealungul litoralului palestinean şi în mai multe locuri din Siria avuseseră loc violente mişcări seismice în urma cărora mai multe oraşe fuseseră distruse, între altele Gaza, Eleuteropolis, Nicopolis, Neapolis...

Totuşi lucrătorii îşi urmară opera cu cea mai mare tenacitate."Atunci însă -scrie Ammien- când Alipius împingea energic lucrările,cu ajutorul guvernatorului provinciei,- formidabile globuri de flăcări propagându-se în valuri succesive lângă temelii,făcură locul inaccesibil,după ce uneori arseseră pe lucrători; aşa încât,cum elementele împingeau înapoi pe lucrători cu obstinaţie,întreprinderea începută încetă".-

- Virgil Ierunca,dintr`o scrisoare a lui Nicolae Dascălu,în "Limite",Dec.79: Domnilor stăpâni ai României,ce mai vreţi dela mine? De insultat m`aţi insultat, de batjocorit m`aţi batjocorit,de răpit de pe stradă ca în junglă m`aţi răpit,de terorizat m`aţi terorizat,de ameninţat cu moartea m`aţi ameninţat,de bătut m`aţi bătut... Iată acum câteva din argumentele folosite de anchetatori: Colonelul Miu: Ce legi,bă,că dacă vreau te bag 15 ani la puşcărie.Să îndrăznească cineva să cârtească.Vrei martori? .. Scot imediat din mânecă o sută sau două de martori care să jure cum vreau eu.Şi să îndrăsnească judecătorul să dea alt verdict decât cel pe care-l indicăm noi! Maiorul Popescu: Ce dumnezeii mă-ti de drepturi vrei mă? Uite ăstea sunt drepturile omului în România!(şi mi-a arătat un furtun de cauciuc gros).Le aplic pe spatele oricui le cere! Col.Miu: Tu-ţi dumnezeii mă-ti,îmi iei tu puterea mie? Te omor,mă,dar nu ţi-o dau! Maior Popescu: Ce măta,crezi că aici e turmă fără stăpân? Noi suntem stăpânul,mă,noi regimul suntem pisica,iar voi sunteţi şoarecii,vă prindem în ghiare când vrem...

- Valeria Crainic,Mesagiu către Congresul Limbii Române,în "Troiţa",Mai 80: ..Dar socotesc că rândurile noastre trebue să se îngroaşe,să sporească,căci nu se câştigă numai cu intenţii bune.De aceea,mesajul meu e să combatem oriunde şi oricând afirmaţia "eu nu fac politică".Când ţara e ocupată şi poporul rob,cel mai embrionar bun simţ te obligă la o acţiune anticomunistă,sub orice formă se prezintă.Cine-i în stare să spună: "eu nu fac politică",nu are simţul ruşinii. E părtaş la crimele,deportările,abuzurile,jaful şi josniciile comise de comunişti în ţară,faţă de fiecare familie românească.Afirmând "eu nu fac politică", te situezi în lagărul lor,eşti alături de ei,aprobi arestările,schingiuirile, torturile şi moartea celor apropiaţi ţie.Nu trebue să ne fie frică să spunem adevărul,căci nu există decât alternativa: ori noi pe ei,ori ei pe noi.Să fim cinsiţi cu noi înşine şi să nu roşim privind în ochii copiilor noştri.Să ne aliniem,de partea cauzei celei drepte: cauza libertăţii neamului românesc!

- Nicolae Penescu,în Testamentul lui Maniu,Paris 1979: La 4 Decembrie(1944) s`a constituit al doilea guvern Sănătescu,eu fiind ministru de Interne.Printre primele măsuri ce am luat a fost liberarea legionarilor.Ei nu puteau fi acuzaţi de crime de război.Ostentativ,cu prilejul unei reuniuni la Piteşti a Comitetului executiv al organizaţiei naţional-ţărăniste din Argeş,pe care o prezidam,m`am dus la penitenciarul local,unde erau deţinuţi legionari în frunte cu preotul Dumitrescu-Borşa,fost secretar general al Mişcării,i-am convocat în curtea închisorii,le-am ţinut o cuvântare de încurajare şi i-am liberat.Am ordonat liberarea legionarilor în toată ţara.Intors la Bucureşti,am fost vizitat la Minister de un general rus,reprezentând Comisia Aliată de Control,care mi-a cerut explicaţii.I-am răspuns ce trebuia.Maniu m`a aprobat în totul.Liberarea legionarilor, împiedicarea ocupării Prefecturilor şi Primăriilor de către proaspeţii comunişti, dirijaţi de agenţi sovietici,au fost invocate de generalul Vinogradov,devenit între timp preşedintele Comisiei Aliate de Control,ca acte contrarii spiritului Convenţiei de Armistiţiu şi au provocat demisia guvernului.Generalul Sănătescu s`a solidarizat cu mine... Maniu a sondat pe Anglo-Americani în legătură cu colaborarea legionarilor la partidul Naţional-Ţărănesc.. Reprezentanţii politici şi militari anglo-americani n`au făcut nicio obiecţie.Maniu a consultat deasemenea pe Dinu Brătianu şi pe Titel Petrescu.Amândoi au fost de acord cu colaborarea Mişcării Legionare.Ei primeau alături de partidele liberal şi social democrat pe legionari.Legionarii au fost tot timpul prezenţi în confruntarea noastră teribilă cu comuniştii.Erau lângă noi în campania electorală din 1946.La 10 August 1946,am fost grav rănit de comunişti la Piteşti,iar doi prieteni au fost omorâţi lângă mine... Am fost condamnat de trei ori,prin cumulare,la 19 ani,din care am executat 14 ani de celulă şi 3 de domiciliu obligatoriu.Am suferit împreună cu legionarii torturi fizice şi morale.Ne-am ajutat reciproc.Aceasta nu se uită.. Am reuşit să mă refugiez în Franţa în Septembrie 1968.Primul meu gând a fost să continui aci politica lui Maniu şi a partidului naţional-ţărănesc.

- Ion Cicală,epigramă după invazia din Afganistan,în "C.R.",Martie 1980: Văzând Apusul,cam târziu!,că ciolovecii sunt de vină,a zis că nu le mai dă grâu, ci doar făină!

V A R I A

- In Martie a murit, la Bucureşti, Ana Maria Musicescu, specialistă în artă medievală românească, autoare de monografii a câtorva mănăstiri, afirmată şi în relaţiile sud-est europene pe planul artei bisericeşti. Dar dacă în ţară se trecea cu deliberată indiferenţă peste realizările decedatei, fundaţia Herder a distins-o cu premiul său, iar unele universităţi occidentale i-au solicitat prelegeri. cărora le-a putut răspunde numai datorită "relaţiilor culturale".

Descendentă a basarabeanului Gavril Musicescu, nepoată a cunoscutei pianiste Florica Musicescu, Ana Maria tocmai de aceea era discriminată. Abia şi-a putut găsi "o pâine" la Institutul de artă, unde prof. Oprescu se încumeta, uzând de bătrâneţea şi autoritatea sa, să ajute o serie de elemente socotite indezirabile. Pe linia mamei fusese legată mai mult de Turnu Severin şi de ţinutul Mehedinţi. Datorită acestui fapt cunoştea existenţa şi situaţia Românilor de peste Dunăre. Când, mai târziu, a întâlnit într`o mănăstire din Macedonia un român de obârşie sud-dunăreană, a putut înţelege uimirea acestuia că aude vorbă cultă românească. Niciodată nu şi-a putut îngădui să apară la Turnu Severin, să-şi revadă măcar casa luată cu japca. Dar când a vizitat un sat din regiune pentru studierea picturii bisericii locale, sătenii au recunoscut-o şi, neţinând seamă de "lupta de clasă", au venit cu duiumul spre a i se jeli şi a-i săruta mâna, simbol pentru ei al bunătăţii protectoare de cândva din partea familiei de luminoasă tradiţie, mai ales în contrast cu crunta opresiune căreia erau supuşi acum.

Când se aflase în Moldova, cu ajutorul Crucii Roşii, pentru ajutorarea înfometaţilor, a fost izgonită şi ameninţată de securiştii partidului, pe motiv că ajutorul, nefiind sovietic, nu trebue distribuit. In locuinţa din Capitală îi fusese plasată ca vecină o agentă provocatoare, unguroaică, ceeace-i pricinuise multe zile amare. Când veni la Bucureşti, cu prilejul unui congres, cunoscutul specialist de artă bizantină, englezul Runcimen, decedata fu obiectul altor bănueli, căci un Runcimen fusese şi om politic.

Afirmarea pe plan intelectual şi-o începuse cu traducerea şi publicarea în româneşte a scrisorilor poetului Rilke. In scop de studiu şi cunoaştere, fusese în stare să străbată pe jos distanţe balcanice considerabile spre a ajunge la un monument de artă, sau să urce până pe stânca mănăstirii Meteora din Grecia. Nu mai sunt obişnuită, zicea ea la Paris, unde se afla în deplasare temporară, "nici cu oameni cu care se poate vorbi deschis.. Niciodată nu am avut temeritatea să rămân în străinătate. Nu ştiu să aleg între a-mi fi mie bine şi între a împărtăşi cu cei din ţară drama pe care o trăim. Ce ştiu sigur e că această dramă ne-a dat o adâncime de gândire şi generozitate de sentiment.. Că plătim scump această largă perspectivă, nu are importanţă în istorie. Dar, va înregistra oare istoria acest "salt" spiritual crescut din tragic?". Aceasta e doar o frântură, exprimată şi ea fugar, din marele zbucium al adevăratei intelectualităţi, captată în colivia reseristă.-

- Dintre multele telegrame de felicitări ale lui Ceauşescu, cu diverse prilejuri, n`am văzut niciuna dela tagma cizmarilor şi ciobotarilor. Să-şi fi uitat, tocmai această breaslă, pe"cel mai iubit"fiu al ei? Fapt e că exprimarea acestor cuvinte: cizmar şi cizmă, se face cu multă precauţie, ca să nu pară subversiv..

- Un scrib reserist notează că în vârful românisticei trebue să stea, printre alţii, Lucian Blaga şi Gheorghe Brătianu. Asta, după ce pe primul l-au batjocorit, iar pe-al doilea l-au ucis în închisoare!

- Ţara papuaşilor din Noua Guinee a fost pusă sub mandat australian în 1946, cam pe când ţara românilor fusese deja lăsată sub mandat bolşevic. Prima, şi-a dobândit independenţa în 1975; România, nici astăzi! Cei 3 milioane de papuaşi trăesc, şi încă bine!, din agricultură; cei 20 de milioane de români trăesc, cum trăesc, din marşul "nestăvilit" al zisei industrializări, şi din slogane...

- Iţik Shamir, noul ministru de externe al Israelului, a fost cândva terorist din echipa "ulilor", care în 1948 l-a asasinat pe contele Bernadotte, reprezentant al Naţiunilor Unite. S`a şi lăudat cu această faptă. Se vede că la unii oameni crimele se "învechesc": dela caz la caz.

- Spune "Tribuna României"că Românii şi-au apărat"sărăcia şi nevoile şi neamul în ultimul război mondial pe la Oarba de Mureş, Carei şi Păuliş. De Stalingrad, Nistru şi Prut, n`a auzit nimic. Mai spune acolo că, la 1 Mai 1939, românii s`au ridicat primii din Europa împotriva fascismului; asta pentrucă, la acea dată, Nicu Ceauşescu şi Leanca Petrescu au luat parte la o manifestaţie. O spune istoricul Copoiu(cu acest nume al său adevărat).-

- Evreii din România n'o duc chiar rău.Ca oameni de partid,cum sunt majoritatea absolută,au posturi bune,chiar privilegiate; apoi primesc ajutoare din Statele Unite şi (nu numai) suport moral din Israel.Totuş,pentru rabinul Rozen "condiţiile pentru evrei nu sunt perfecte aici".Ca să fie perfecte ar trebui, probabil,să fie toţi miniştri,şi cu lefuri triple.. Numai de "biet român,săracul",nu se interesează nimeni.Nici măcar rabinul Rozen...

- Sunt svonuri că bolşevicii "storc" cu nemiluita gazul afganistan,la preţ derizoriu fixat tot de ei.Cine nu crede,să întrebe pe români cum au fost ani de zile storşi,şi vor mai fi fiind,cu conductele de gaz şi de ţiţei!

- "Nu suntem pregătiţi a susţine un război contra unei puteri mari... Am cerut ajutor,care însă nu ne-a venit".Sunt cuvintele(acuzatoare) din ordinul de zi al mareşalului finlandez Mannerheim,în Martie 1940,când a trebuit să încheie pace cu Rusia agresoare,în urma unei rezistenţe eroice.Finlanda a plătit până la centimă,pentru civilizaţia primită dela Occident,pe care a apărat-o,a adăogat el.-

- De 8 Martie,Ziua Femeii,am dat şi eu unor cunoştinţe câte o floricică,şi credeam c'am făcut mare ispravă.Ceauşescu,mai generos,îşi făcea soţia,la acea dată,şef suprem peste toată ştiinţa din RSR.Aşa atenţie,înţeleg şi eu! Şi pentrucă o nenorocire nu vine niciodată singură,iat-o şi prim-vice-prim ministru, iar fiul Nicu,pentru perpetuarea de pe acum a numelui,deveni secretar general al marei adunări naţionale,fiind şi supleant în c.c.!

- In suplicile adresate lui Ceauşescu prin Free Europe,se uzează adesea formula măgulitoare a "sentimentelor umane ce vă caracterizează".Păi,asta e! Că pe Ceauşescu nu-l caracterizează niciun sentiment uman.Că,de-ar avea,n'ar mai fi nevoie de aceste proteste şi apeluri.-

- Henriette Yvonn Stahl,ajunsă la 80 de ani,îşi aminteşte cum prietenul ei Ion Vinea fusese om de stânga "fără greş",mai ales că era şi un duşman al legionarilor.In alte chestii e apucată însă de amnezie,aşa că n'ar mai şti cum s'a transformat,şi din proprie iniţiativă,în slugă a lui Petru Dumitriu,scriindu-i acestuia "Drum fără pulbere"(marea "realizare" a canalului Dunăre-Marea Neagră) şi alte romane popularizatoare ale partidului comunist.-

- Trupele sovietice în Afganistan nu sunt ocupante,ci se află acolo în "deplasare temporară": ca în Ungaria,Polonia,Cehoslovacia...

S.G.Bănăţeanu

&& Referitor la o notă din "Calendar naţional",un cititor ne atrage elegant atenţia că dl N.Penescu nu e nici fondatorul,nici preşedintele Consiliului Naţional Român.Ci noi n'am scris că-i fondatorul,ci fondator,ceeace lasă loc şi altora.CNR n'are încă un preşedinte,"nici ales,nici numit",ni se scrie.Dacă am crezut altfel,este din cauză,probabil,că dl Penescu e cel mai atacat dintre toţi membrii CNR-ului: şi chiar de unde te-ai aştepta cel mai puţin.. De fapt,iniţiativa formării CNR-ului aparţine,pe cât ştim,d-lui Penescu.Ideile dela baza acestei iniţiative au fost desvoltate încă de acum vreo zece ani,în memoriile către Rege.Dl Penescu a scos din uitare Consiliul Partidelor Democrate,ca prin acesta să facă cunoscutul apel din Ianuarie 1976,şi timp de 2 ani a lucrat dârz ca să se ajungă la acordul din 3 Iunie 1978.Tot dl Penescu a luat iniţiativa răspunsului la mesajul regal din 1 Ianuarie 1980 şi a elaborat proectul de Statut.Aşa fiind,era numai firesc să-l socotim în cap.Dacă şi formal va fi aşa, înseamnă că am avut duh profetic...

&& In "Opinii" nr.13,din 15 Aprilie,dl Faust Brădescu,sezisând unele "neînţelegeri interne ale CNR-ului",ţine să facă cunoscut cititorilor săi că ele "nu pot fi imputate Mişcării Legionare legitime condusă de dl Horia Sima".Să n'aibă nicio grijă c'o să-i pună cineva în socoteală şefului său şi acest necaz al CNR-ului.Răul cauzat de Horia Sima Legiunii Căpitanului nu i l-au putut face nici duşmanii ei.Redactorul "Opiniilor",de-şi mai"suportă" şi azi şeful,credem că n'o face "din resemnare bovină",ci,ca să folosim şi noi vocabularu'n care se complace,din lichelism!-

&& Duminică 22 Iunie,fiind aniversarea "trecerii Prutului",părintele protopop Dumitru Popa a oficiat la Freiburg,în noua catedrală a Eparhiei,un parastas pentru ostaşii căzuţi în luptă.Dl maior Alexandru Păunescu a vorbit apoi,mişcător,despre Mareşalul Antonescu şi despre rostul războiului reîntregirii naţionale: spălarea unei ruşini şi recuperarea Basarabiei,Bucovinei şi Herţei.Pe aceeaşi temă a spus şi părintele câteva cuvinte simţite.Participanţii au cântat "Pe-al nostru steag".A urmat "pomana",organizată de Doamnele din parohie.-

DORURI ŞI NECAZURI

O.-Germania: Christos a înviat! Am citit şi voi citi totdeauna "Vatra" cu mult interes.O mică sumă pentru ea am trimis azi.

B.-Franţa: Iată-mă iar acasă,după 8 zile prin ţară.M'am întâlnit şi vorbit cu oameni şi femei nevăzuţi de 40 de ani.Tineri şi tinere,i-am revăzut bunici sau bunice.Toţi au radio,unii au televizor,frigider,maşină de spălat rufe.N'au lame de ras şi medicamente bune,carnea e rară.Miliţia e peste tot,pusă la curent cu tot ce faci.La aerodromul dela Otopeni m'au căutat pe nişte liste pe care le ascundeau; le-am spus că eram plecat din ţară înaintea venirii lor la putere... Să-i fi văzut ce mutre făceau! Se lucrează 6 zile pe săptămână.Furtul statului e peste tot,fiecare fură,adică îşi ia ce poate.Combinaţii şi bacşiş peste tot, până şi la medic sau la spital trebue să duci ceva cu tine.Iarna a fost grea,a plouat mult şi erau inundaţii,recolta porumbului şi a sfeclei or să sufere.

C.-România: Din fericire,la cei 80 de ani ai mei sunt încă în măsură să fac faţă multor obligaţii.Lucrez de toate,dau lecţii,fac coadă la magazine,deşi lunga închisoare a lăsat efecte adânci.Situaţia generală de aici,o cunoşti prea bine.Tot efortul e să ne menţinem sănătatea şi moralul şi să profităm de orice ocazie spre a smulge vieţii orice satisfacţii,cât de mici.

P.-Germania: Melodia "Sanie cu zurgălăi" am auzit-o şi eu acum câţiva ani pe o placă americană,unde se cânta după ea un cântec care începea cu "Johny is a boy for mi",scrisă probabil de vreun jidănaş emigrat din România.Cine a fost în Israel ştie că cel mai frumos dans "naţional" de acolo e.. hora.

D.-St.Unite: Şi mai dorim ca să veniţi,căci v'am comunica ceeace a vrut nenea Ghiţă Dragomir să vă comunice.Sunt lucruri care nu se pot scrie.

Z.-St.Unite: Citesc cu plăcere revista Dvs,care mă ţine la curent cu ce se întâmplă în lumea românească,dar în acelaş timp mă mâhneşte adânc discordia din rândul exilului.Cu toţii împreună am face mult mai mult.Alături,contribuţia mea.

H.-Canada: In "Secolul 20" din Israel,Dec.79,citesc şi mă cutremur cele scrise de Izo-Schuller,martor ocular la oribilele crime săvârşite de Hortişti contra Românilor din nordul Ardealului.Mişcătoare sunt şi mărturiile rabinului Şafran, în păţaniile lui cu comuniştii.Acest rabin anticomunist e un bun apărător al episcopului Trifa,şi bine ai face să-i trimeţi Vatra.

B.-Germania: Mişcarea se află în dificultăţi,din cauza meschinăriilor fostului şef,care n'a ştiut să se retragă,"onorabil",la timp,dar şi datorită activităţii anemice şi desorientate,din care a evadat doar prin aderarea la CNR.Adaog îmbătrânirea cadrelor,când e necesar un efort pentru acomodarea principiilor sale cu problemele lumii de azi,plus problema conducerii şi a organizării.

R.-Italia: Am citit undeva că nu-i nimic de "tratat" cu simiştii,ci,dacă-şi dau cu adevărat seama de imposibilitatea morală în care se găsesc,n'au decât să intre în rânduri.Soluţia e generoasă,dar generozitate pe seama Legiunii.Dac'ar depinde de mine,aceştia n'ar mai călca în vecii vecilor în Legiune,pentru simplul motiv că-i vorba de oameni deja verificaţi şi căzuţi la examen: dacă la o dureroasă răscruce a Legiunii s'au arătar vraăşmaşi ai ei,susţinând impostura, ce temei mai poţi pune pe ei? Ataşamentul lor a fost nu la idee,ci la persoană, de care nu s'au mai putut deslipi nici când l-au prins în murdăria murdăriilor. Rămână deci cu Sima! Care se vede că are "sex-appeal" şi la unii "bărbaţi".

P.-Franţa: Rezultatul alegerilor CNR a supărat teribil pe unii,cari ţipă că biroul e legionar şi fac presiuni pe lângă ne-legionari să demisioneze.Dar legionarii nu sunt alţii decât cei cu cari au început colaborarea la 3 Iunie 1978! Atunci erau buni.Acum nu mai sunt,fiindcă nu i-au votat.Invinşii sunt de vină, fiindcă au făcut tot ce-au putut ca să ajungă aici.

C.-St.Unite: Revista o găsesc foarte bună,îmi place,deci înţeleg s'o ajut.

H.-St.Unite: Primesc "Vatra"cu regularitate şi o citesc cu mare interes.E un document de mare preţ pentru istoricii români în viitor.Nu cred că cineva ar putea să înţeleagă Exilul Românesc fără să citească VATRA.Continuaţi publicarea revistei - e unică,vie şi plină de ştiri şi idei actuale.Alături,suportul meu.

A.-St.Unite: Teatrul Bulandra,una din cele mai talentate trupe din Bucureşti, a venit în USA cu două piese,Scrisoarea pierdută de Caragiale şi Elisabeta I de un necunoscut,Paul Foster,nejucat încă în America,- în care preamăreşte cel mai abject produs al capitalismului evreesc,cămătăria,şi batjocoreşte totodată mai toate instituţiile umaniste ale Europei creştine de pe acea vreme.De ce a trebuit ca micul "Bulandra" să joace porcăria asta? Pentru înlesnirea acordării

clauzei naţiunii celei mai favorizate,care se ştie de cine depinde.Totuşi,niciun ziar românesc n`a protestat la vremea aceea.USICA nu a cules deci decât articolele favorabile turneului,publicate de toată presa controlată de evrei,ca New York Times şi Washington Post,apoi de măruntul Micro-Magazin şi de posturile Free Europe şi Voice of America,trimiţând la Casa Albă un raport favorabil turneului în întregimea lui.Drept urmare,Preşedintele Carter,în raportul său către Comisia de Securitate şi Cooperare în Europa,care controlează aplicarea Acordului dela Helsinki,elogiază dela înălţimea poziţiei sale acest turneu; adică,desigur fără să ştie,un autor care-şi bate joc de religia sa şi a altora.Iată unde duc informaţiile abil dirijate de cei ce se află la controlul agenţiilor de ştiri.USICA însă a fost complect justificată să trimită acel raport,deoarece niciun ziar românesc n`a protestat.

Acelaşi lucru se poate întâmpla şi în procesul Trifa.Toate mass-mediile tună şi fulgeră împotriva lui,deşi Trifa,ca şi cei ce controlează mass-mediile, sunt anti-comunişti.Ar trebui,cu alte cuvinte,ca mass-mediile să lucreze cu Trifa,căci azi evreii sunt duşmanii comunismului,ca şi el.Comunismul,cred eu,le-a servit drept unealtă cumplită până când comuniştii au început să citească şi să se dumirească şi au devenit antisemiţi.După procesul medicilor din Rusia,după înlăturarea capilor evrei din Estul Europei,azi toate ziarele evreeşti acuză Rusia de antisemitism,ceeace nu e glumă.Mai mult,evreii părăsesc în masă URSS-ul, unde nu mai sunt la conducere,şi vin în USA,unde sunt la conducere.In New York sunt anumite cartiere de neînchipuit: firme şi anunţuri în ruseşte,prăvălii cu ziare şi cărţi numai ruseşti,sau cu produse importate din Rusia.E vorba de populaţie,nu de câteva mii de imigraţi.Evreii părăsesc deci azi regimul care i-a ocrotit până mai ieri,care a căutat să distrugă creştinismul ca să le fie pe plac şi care,până mai ieri,a avut la cârmă importante personalităţi evreeşti.

Aşa apare motivul real al campaniei mass-mediilor împotriva lui Trifa.Episcopul e atacat de fapt nu pentru că ar fi ucis evrei,cum pretind dumnealor,ci pentrucă e creştin şi bun organizator.Spre deosebire de alţii,el s`a realizat fără ajutorul evreilor,ci numai cu sprijin românesc,deci nu e sub control.Aici e marele pericol! Trifa crează un curent român şi creştin! Trifa s`a afiliat Mitropoliei Ortodoxe Ruse! Trifa nu are viaţă socială; mai mult,e ascet,decent în expresii,sărac şi cinstit! Nu poate deci fi atins nici la bani,nici la morală, nici pe linie socială.Ei ştiu foarte bine că Trifa nu a luptat contra tuturor evreilor în general,ci împotriva celor mârşavi,celor ce exploatau pe ţăran şi celor ce aduceau comunismul în România.Dacă printre răufăcători se aflau şi evrei,asta nu a fost vina Mişcării Legionare.O spune unul care n`a fost legionar.Dacă Mişcarea a pedepsit unii evrei,asta nu înseamnă că toţi evreii sunt răufăcători.Dovadă e că soţia martirului legionar Marin era evreică.Mişcarea Legionară nu s`a ridicat împotriva evreilor ca evrei,ci împotriva secăturilor. Dar evreii sunt prea abili ca să-şi arate pe faţă adevăratele motive...

Doresc să sugerez un lucru: să se înregistreze la USICA un număr cât mai mare de proteste; să se scoată în evidenţă aceste proteste,şi articolele în favoarea Episcopului,fie prin încercuirea textului cu creion roşu,fie altfel,ca să nu se dea motiv evreilor dela USICA să spună că n`au remarcat textul.Iată adresa: Mr.Michael Pistor,Director,Office of Congressional + Public Liaison, USICA,Washington,DC.20547.- Christos a înviat!

M.-Germania: In treacăt prin Pădurea Neagră,/Descoperi o veche moară,/Ce dulce mi-aminteşte iară /De moara satului din ŢARĂ,/Ce dulce mi-aminteşte iar /De moara noastră din Pian,/De moara satului,cu roată,/Ce-a adâncit sub ea băltoacă, /In care mă scăldam în vară,/Când norii apa-şi revărsară...

&& Printre aleşii Consiliului Naţional Român,figurează şi 3 dintre colaboratorii "Vetrei".Mulţumim celor ce ne-au acordat această încredere,-.semn că stăruinţa acestei publicaţii,dealungul a treizeci de ani,pe drumul intransigenţei româneşti,n`a trecut neobservată.Promitem să continuăm!

&& Pretinde dl Caraghiaur,într`o publicaţie ceauşistă din America,că,pe năvălitorii ruşi,"populaţia i-a primit cu pâine şi sare".Poate,cu sare`n ochi...

- Tot acolo mai citim că "singura îndreptăţită să judece şi aprecieze greşelile sau abuzurile acestui regim" -de ocupaţie- "este numai populaţia României"; dar,"deşi Românii nu agrează şi nu le place comunismul,ei totuşi susţin regimul" şi în special pe Nicolae Ceauşescu.Şi atunci,fiind el sigur de aceasta,ce-l împiedică să-i arză nişte alegeri libere,cu toate controalele posibile?...

TRIBUNA LIBERA

- Publicând o relatare despre Congresul Bisericii Ortodoxe Române din Germania, FRP-ul din Londra menționează referatul dlui Duiliu Vinogradschi drept, pe semne, cel mai important, - omițând însă cu totul numele dlui D.Amzăr(și referatul său), pe care-l știm de totdeauna preocupat de problema Bisericii Române din Exil și ca atare amintit în toate dările de seamă asupra respectivului Congres în presa Exilului. E oare, pentru dl Rațiu, mai sigură competența dlui Vinogradschi în asemenea materie? Sau, la mijloc, e altă.. enigmă?!

- Inginer Șerban Orescu, venit mai recent din RSR în Germania, se dovedește foarte activ, cu ascensiune rapidă. Umblă, întreabă, vrea să știe multe, să stabilească relații; se agită. Președinte al Cercului democrat al românilor dela Köln, dl Orescu va fi fost ales în mod democratic, dacă cercul se numește astfel și nu practică sistemul centralismului democratic; și nici de socialism nu face caz, deși, parcă așa știam, cercul fusese inițiat de niște social-democrați, iar d-sa e liberal, precum zice.

Prin luna Mai(1979), cercul acesta democratic se socotea însuși ca "o expresie românească pe plan local /în Köln/ a luptei anticomuniste". Acum însă el își dă o rezonanță potențată de cerc al Românilor din toată Germania. Și și-a făcut președintele un cerc "în cerc" de studii și seminarii -cum de altfel se face și la p.c.r., precum dl Orescu va fi știind prea bine-, și desbate în cadrul acestora multilateral toate problemele RSR-ului. Și a ajuns acest cerc în cerc de a elabora un întreg "Program alternativ", recte un plan de reforme în... România, pe care-l propune spre aplicare "în cadrul constituțional" al RSR-ului, cum se exprimă clar. Figurează acolo, printre multe altele, separarea puterilor în stat; ridicarea justiției, după expresia dela comuniști, "la o treaptă calitativ superioară"; reașezarea Academiei de științe în matca ei; aplicarea măsurilor de restructurări economice; și multe alte chestiuni de acest soi, care există de mult în statele cu orânduire democratică și de care se vorbește pretutindeni, inclusiv în exilul românesc, în toată perioada postbelică. Numai că, cercul de studii din Köln le descoperă, chipurile, abia acum, în urma "studierii asidui". Dar în vreme ce orice pledoarie pentru transpunerea în viață a acestor idei presupune înlăturarea dictaturii partidului comunist și luarea puterii de către partidele corespunzătoare cu adevărat democratice, - cercul amintit, care s'o mai fi vrând și liberal în plus, nici măcar cu ceafa nu presupune alungarea dela putere a partidului comunist, ci vrea doar ca "reformele" preconizate să se realizeze în cadrul puterii comuniste. Apăi pentru traducerea în fapt a unor atari reforme există partide cu programe adecvate, cum și țări cu experiența respectivă. Dar în concepția cercului, "democrația" lui pare foarte plauzibilă, aproape normală, într'un regim comunist. Ca și când undeva sau cândva s'ar fi văzut până acum așa ceva! Acest "normal" există doar în niște capete ce nu par chiar bine așezate pe respectivii umeri. Singura concesie ce pare dispus cercul s'o facă ieșirii din cadrul comunismului reserist e să se admită niște reforme în genul celor din Ungaria, de pildă. Ce mi-i baba Tanda, ce mi-i baba Manda!

Aveai nevoie oare, domnule Orescu, să vii în Germania pentru a face asemenea propuneri? Nu! Căci democrați, și încă din cei "adevărați", se socotesc și comuniștii, mai ales cei ceaușiști. Acolo nu le puteai cânta în strună în felul acesta? După câte știm, puteai prea bine.

Dacă în urma celor de mai sus mai rămâne totuși vreo îndoială că am nimeri adevărul, se spulberă și aceasta datorită legitimației ce și-o eliberează cercul însuși, anume publicația ce și-a intitulat-o sub rău famata denumire de "Dialog". Dialog - cu cine? Păi, cu mine nu, cu dumneata nu; ci, evident, cu PCR-RSR. Așa se "afișează" chestia. Or, știm cu toții că "dialogul" este propus și practicat temporar, ca o armă socotită adecvată unor "faze" de către p.c.r. Numitul cerc nu face deci prin aceasta nimic altceva decât să se antreneze într'un joc pecerist, să se înhame la carul zisului dialog comunist care, se știe, rămâne în ultima analiză monolog-dicatură. "Dialog" nu înseamnă la comuniști nici măcar critică (de jos în sus); ci, ia, o convorbire în cadrul oricărei ședințe de a lor și din care nu rezultă, după cum o arată toată experiența, decât: trăncăneală(în limbaj popular), prazdnoglagolabie(pe slavonește), polologhie(pe grecește și internațional), vorbă multă-sărăcie goală(pe românește curat). Dl Orescu și cercul nu știu asta?

E o distracție, s'ar putea spune, să-l urmărești în continuare, în activitatea sa în cadrul cercului democrat al românilor din Germania, pe dl inginer Șerban

Orescu,cum depune toate eforturile sale pe linia ideilor împăciuitoriste prestabilite pe undeva.Domnia sa,avem impresia,face "teoria chibritului" când se angajează să justifice asuprirea practicată de regimul ceauşist şi încălcarea flagrantă de către acesta a drepturilor elementare ale omului,cu zisul preţ ce secretarul-plutonier majur(că degeaba îi tot zici: general) s'ar fi cuvenit să-l plătească pentru politica sa zisă independentă.Şi mai ciudată ni se pare revendicarea lui Orescu ca Occidentul să garanteze status quo în România(de azi) şi în plus să-i acorde noi ajutoare economice dacă vrea ca(numai atunci) acest regim să se arate mai îmblânzit în interiorul ţării! "E deştept,măgarul!",a spus cândva N.Iorga,nu ştiu despre cine; cum ar fi spus-o,putem fi siguri,şi despre aceste elucubraţii mai sus arătate.-

Sava Gârleanu

DE LA NOI de Octavian Goga

Cu fruntea'n ţărână,
plângând azi ne vezi
Din slavă,cerescule soare;
Rugămu-ne ţie,azi sufletul nostru
Tu lasă-l departe să zboare.
Trimite şi vântul,pribeagul drumeţ,
El crainicul bolţii albastre,
Să ducă departe pe aripa lui
Cuvântul strigărilor noastre.
Acolo,departe,spre soare-răsare,
In freamăt de foi din dumbravă,
Pe veci cetluite în marmură rece,
Dorm clipele noastre de slavă.
Voi sunteşi acolo,viteji pârcălabi,
Şi voi,prea cinstiţilor vornici,
Statornici în cinstea de lege şi ţară,
In focul credinţei statornici.
Acolo dormi şi tu,arhanghel bătrân,
Tu Ştefane,sfânt voevoade,
Ce-ai scris strălucirea norodului tău
Cu sânge duşman de noroade.
De sfânta ta dreaptă,
de spada ta sfântă,
Spun toate poveştile slovei;
Să nu se'nfioare de numele tău
Nu-i frunză în codrii Moldovei.

Azi maşteră-i vremea.. Acum văduvite
Zac sfintele tale oţele
Şi luna când trece prelung se'nfioară,
Căci vede rugina pe ele.
Amarnic ne poartă pe strâmbe cărări
Vicleana şi vitrega soarte.
Mărit voevoade,- în ţara ta azi
Şi vise şi fulgere's moarte...
Măria ta! Sântem bătuţi de nevoi,
La noi în zădar ară plugul,
Căci holdelor noastre cu spicul de aur
Străinul le fură belşugul.
Am vrea să purcedem cu jertfele laudei,
Dar n'avem nimica la casă...
Măria ta! Toate străinii le duc
Şi numai cu lacrimi ne lasă...
Dar spunem cu toţii nevestelor noastre
Să plângă cu lacrimi de jale.
Potopul să treacă şi plaiuri şi munte
Să spele oţelele tale.
Atunci,când în soare
din nou străluci-vor,
De sus din a ta'mpărăţie,
Crai tânăr,crai mândru,
crai nou să le'ncingă,
Trimite,rugămu-ne ţie!

&& La serbările de Zece Mai au vorbit: la Paris,monseniorul Gheorghe Cosma şi scriitorul Vintilă Horia; la München,monseniorul Octavian Bârlea şi dr.D.C. Amzăr; la New York,dnii Vardala,Corneliu Dumitrescu şi Radu Romanescu; la Londra,dl Ion Raţiu.-

&& O publicaţie eparhială povesteşte,de Paşti,în texte evanghelice,Patimile şi Invierea lui Isus."Şi duceau -cu El- şi alţi doi făcători de rele,ca să-i omoare împreună cu El".In total,deci,trei....tâlhari.

&& După legile lui Komeini,persoanele adultere sunt pedepsite cu o sută de lovituri de bici,dacă sunt libere; dacă sunt căsătorite,cu moartea prin lapidare.Vechiul Testament prevede,în Deuteronom XXII,22,tot pedeapsa cu moartea: "De se va găsi cineva dormind cu femeia măritată,pe amândoi să-i daţi morţii: şi pe bărbatul care a dormit cu femeia,şi femeia".Cu această specie de "oameni",nici Solomon nu-i tandru; omul adulter,după el,"este lipsit de minte,se pierde pe el însuşi făcând astfel.El nu dobândeşte decât bătae şi ruşine"(Pilde,VI,32-33). Sf.Pavel,în I Cor.,VI,9,arată că "nici curvarii,nici slujitorii idolilor,nici preacurvarii,nici malahienii,nici sodomiţii.. nu vor moşteni împărăţia lui Dumnezeu".Hei,oameni vechi,înapoiaţi! La regulile lor,noi venim cu excepţia noastră,întruchipată în dl Brădescu,filosof modern,şi onest,care-i convins că cea mai potrivită pedeapsă a adulterului e să-l pui şef suprem,şi ultra legitim,la cea mai spiritualistă şi morală dintre grupări.O spune "legionăreşte",deschis, fără urmă de "jenă".Şi,culmea,găseşte şi adepţiE drept,tot pe potrivă...

Mulţumind celor ce ne-au făcut urări de Paşti,răspundem: Adevărat a înviat!

SEMNALĂRI

- Sergiu Grossu,"Les enfants du Goulag",Paris 1979.E ultima,în timp,din seria de cărţi prin care autorul face cunoscut lumii libere,într`o limbă de mare circulaţie,infernul de peste cortină; dar e prima pe câte ştim,din toată literatura anticomunistă,care se ocupă de fioroasa dramă a copiilor încăpuţi pe mâna celor fără Dumnezeu.Şi o face cu o documentaţie uluitoare.Când o fi mai având autorul timp şi pentru "Catacombes"? Cei ce vor să ajute la desvăluirea în straturi cât mai largi a bestialităţii comuniste pot dărui prietenilor francezi acest teribil document,comandând cartea la dl Grossu: B.P.98 - 92405 Courbevoie-Cedex(Franţa).In carte sunt şi întâmplări din Basarabia şi Transnistria.-

- Unică pe Exil e şi "Deşteaptă-te,creştine!",publicaţie exclusiv religioasă a unui laic,din Banatul înstreinat,Konstantin Mozik(P.O.Box 559 Hollywood /Fla. 33022 St.Unite),mergând pe linia "Oastei Domnului" a părintelui Iosif Trifa,cu abundenţă de învăţături,extrase biblice,versuri şi desene.-

- Florica Baţu,"Poezii pentru copii",Kitchener(Canada),1979.O cărţulie drăguţă,cu desene şi versuri gingaşe,dintr`o lume de păsărele,prunci şi gângănii, spre deliciul nu numai al copiilor... De aceeaşi autoare,"Seară lumească",cu versuri tipărite tot la Kitchener,1978,şi desene de Atena Elena Ganea.-

- "Troiţa",editată de vreo 30 de ani de părintele Nicolae T.Tănase,a avut buna idee de a publica,treptat,conferinţele ţinute la Congresul Limbii Române din Octombrie trecut: adevărate prelegeri academice,presărate cu poezii din închisori,sau de Aron Cotruş,ori Mateevici,oferind o veritabilă baie de românism. De care să te minunezi mai mult? Am în faţă comunicările ing.Cantor,dr.Petrasevici,Georgeta Crainic,Dinu Zamfirescu,dr.D.Marin,Dr.Roşu,Raul Marian,Johann Urwich,ing.Flavia Cosma: pline de suc,mustind de dragoste de ţară,de grijă pentru dăinuirea românească.Poate părintele Tănase îşi mai ia o sarcină: a publicării în broşură.Ar fi o binefacere pentru Exil.Un bun remediu contra amneziei..

- "Zori de Zi",buletinul Eparhiei Române Ortodoxe pentru Europa Centrală,a ieşit în al doilea număr,cu colaborări serioase: Antim Ivireanul,Horia Stamatu, dr.Amzăr,Eugen Popescu,pr.dr.Mehedinţu,dr.Bidian,etc. La informaţii aflăm că mitropolitul Georges Tarasov,Exarhul Patriarhiei Ecumenice,de care ţine şi această Eparhie românească,a adresat lumii întregi un apel,împreună cu alte personalităţi precum Cardinalii Marty,Etschegaray,mitropolitul exarh Meletios,Pierre Emmanuel dela Academia Franceză,şi alţii,în favoarea creştinilor din ţările robite; ca urmare,I.P.S.Georges a trimis tuturor bisericilor din Arhiepiscopia Ortodoxă Multinaţională o pastorală,în care,cu referire la ţările robite, se vorbeşte de "cazanul satanei" şi de "stăpânirea celor fără de Dumnezeu"."Incă dela începutul acestui martiraj,care încearcă să cuprindă întreaga omenire,Arhidieceza încredinţată conducerii duhovniceşti a Smereniei noastre s`a rugat şi se roagă încontinuu pentru aceste ţări cuprinse de pârjol şi pentru suferinţele îndurate de fiii lor.Cu mare bucurie am intrat în Comitetul Ecumenic din Franţa care pregăteşte pentru 30 Ianuarie marea zi de rugăciune pentru eliberarea tuturor creştinilor de sub stăpânirea Sovietelor şi dăm tot sprijinul nostru duhovnicesc pentru efortul ce se face de acest Comitet pentru solidaritate cu fraţii de suferinţă şi ajutorarea lor".-

- Gerald J.Bobango,The Romanian Orthodox Episcopate of America: The First Half Century,1929-1979,tipărită de Romanian-American Heritage Center,Jackson, Michigan,1979.Este istoria,pe larg(364 pagini!),a Episcopiei Române Ortodoxe Libere din America,întocmită la semi-centenarul ei,cu text şi forografii.-

- Historical Aniversary Album,scos de Episcopia Ortodoxă a Românilor liberi din America la 50 de ani de existenţă a Episcopiei,1979,cuprinzând,în 128 de pagini,istoricul şi fotografiile preoţilor şi bisericilor.-

- Almanah 1980,editat de Biserica Română Ortodoxă din Baden-Baden şi de parohiile înfiinţate de patriarhia lui Ceauşescu pentru dislocarea Exilului.Aşa fiind,e numai firesc să întâlnim condeele cele mai competente în "ştiinţa" teologiei,toţi doctori şi profesori,dela patriarh la preoţii Alexe,Stăniloae,Soare, Coman,Păcurariu,Anania,Brie şi mulţi alţii,savant amestecaţi,pentru confuzie, cu nume ca Goga,Coşbuc,Emil Gârleanu sau Bolintineanu.Trebue remarcat însă,spre cinstea albumului,că-i prima publicaţie din strana "stângă" unde,la "date memorabile",nu întâlnim nici pe 23 August,nici data naşterii lui Ceauşescu...

- Institutul Român de Cercetări - Biblioteca Română - Freiburg: Dare de seamă a activităţii pe anul jubiliar 1979.-

- Nicolae Petra, Cărticică de rugăciuni, Limite, 1979.- Un delicat volumaş de "convorbiri" ultraterene, provocate de mizerii pământene şi încheiate "biblic": Inţelegând că nemurirea e numai în tine /Să nu furăm banul văduvei şi pe cel din tipsie /Să înţelegem mai bine durerea aproapelui /Decât pe a noastră, /Să dăm ce ne e de trebuinţă şi nu de prisos /Fără de rost e totul ce nu-i dăruire şi drag.-

- Mihai Fotin Enescu, Poziţia politică a Gărzii de Fier. Memoriu prezentat în Mai 1945 dela Bad Gastein autorităţilor americane de ocupaţie în Austria. Editura "Carpaţii", Madrid, 1980.-

- Dr. Nicholas Dima: The Western Romanian Boundary, Transylvania and the Hungarian Minority,- o replică dată obrăznicillor maghiare, într`o depoziţie în faţa Comisiei Financiare a Senatului american, Washington 1979.-

- Buletinul nr.9, ieşit în Aprilie, al Asociaţiei Francezilor de Origină Română, prezidată de dr.C.Boboc, se ocupă de "Les Macédo-Roumains. Une minorité culturelle romane en péril", atingând însă şi problema Românilor din celelalte ţări, dela Transnistria la Istria. Broşura e bine făcută, dela istorie la soluţii. Cu atât mai bună că, fiind într`o limbă de mare circulaţie, are mai multe şanse de eficacitate.-

- Sergiu Dimitriu, Din trecut, ed. Masson, Paris 1980.- In afară de autobiografie, care nu ştim pe cine interesează, găsim înşirate evenimentele politice contemporane autorului, dar care`s arhicunoscute, şi multe gogoşi la adresa Mişcării Legionare, răsuflate încă de pe când le ticluia "anumita presă" din Sărindar. Ascultaţi numai: După războiul Intregirii, studenţii "preferau să manifesteze pe străzi în contra evreilor, decât să urmeze cursurile dela universităţi.. Aceste manifestaţii, fiind din zi în zi mai violente, cu geamuri sparte şi bătăi, autorităţile poliţieneşti s`au văzut obligate a lua măsuri de menţinerea ordinei şi să le interzică. Corneliu Codreanu, drept răspuns, a asasinat prin împuşcare pe prefectul de poliţie Manciu". In campania electorală din 1933, "Garda de Fier fâlfâia lozinca "omul şi pogonul", încercând să speculeze setea ţăranilor de pământ" (minciună lansată de autorităţi la alegerile din 1937, nu din 1933). In noaptea pedepsirii lui Duca, "au fost arestate mai multe căpetenii legionare în frunte cu Corneliu Codreanu. Dar, tot în aceeaşi noapte, generalul Dumitrescu, comandantul jandarmeriei, l-a ridicat personal pe Corneliu Codreanu dela Siguranţa Statului, unde se găsea arestat, şi l-a ascuns". Şi tot aşa, cu alte baliverne. Păcat de osteneală şi de bani! E uimitor că autorul, nici în al 9-lea deceniu de viaţă n`a fost capabil de un efort de obiectivitate. Pentru el, Duca, care a ucis atâta lume şi a umplut închisorile de români, era.. "un sincer democrat"! Dacă-i aşa, de ce n`am considera democrat şi pe Stalin, sau pe Ceauşescu? Singurul lucru exact în toată cartea, de aproape 300 de pagini, e felul cum prezintă evenimentele din jurul lui 23 August, corect înfăţişate.-

Radu Cornăţeanu

&& Franţa a fost vizitată în cursul istoriei de 8 papi; ea a dat Bisericii 16 papi, dela Silvestru II (999) la Grigore XI, care, la stăruinţele Caterinei de Siena, se întoarce dela Avignon la Roma, unde moare la 1378. Primul papă care a călcat în Franţa a fost Ştefan II, care, la anul 754, a încoronat pe Pipin cel Scurt; acesta, ca recunoştinţă, coboară după 2 ani în Italia, învinge pe Longobarzi şi fixează Papei un teritoriu. Aşa a luat fiinţă Statul Vatican, care durează până la 1870, când ultimii săi apărători sunt tot Francezii. Cel din urmă papă care a fost la Paris, înaintea lui Ioan-Paul II, e Pius VII, venit, cam cu sila, la 1804, pentru încoronarea lui Napoleon.-

---

Notă.- La "Vatra" nu există abonamente, ci contribuţii: dă fiecare când şi cât poate. Pentru orientarea celor ce întreabă, iată câteva exemple de contribuţii mai recente: din America, între 10-120 dolari; Franţa, între 50-400 franci; Germania, între 10-200 mărci; Spania, între 1.000-6.000 pesetas; etc.

- Contribuţiile pot fi trimise, pe numele P.Vălimăreanu: la Offentliche Sparkasse, Konto 1264443 -7800 Freiburg, Germania; la C.C.Postale 43327006 - Roma, Italia; la Crédit Lyonnais, 31-33 Bd. Barbès, Paris 75018, Konto 731101 Z (aici numai prin virament dela Banca trimiţătorului). Contribuţiile se pot trimite şi direct la adresa "Vetrei", pe numele redactorului, prin mandat poştal, sau cec.-

Herausgeber und für den Inhalt verantwortlich: Dr. Petre Vălimăreanu
7800 Freiburg - Erbprinzenstr.17 A - Germania